Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Paulus Apostel, Heiliger Johann Heinrich Callenberg

Igeret Poylos ha-meshula el yoshve Filipis [!] ... der briv fun Poylos an di aynoner tsu Filipis [!] ...

[Halle: Institutum Judaicum], [1736]

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834

Druck Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0001
DFG

8217 6

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0002
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0003
DFG

אגרת פוילוס

המשולח

אל יושבי

פיליפיס

לקוקה מספרי ברית החדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון אשכנז

דער

בריב פון פוילוס

אן דיא איינוואונר

צו פיליפיס

וועלכר גנזאן אישט אזיז דען בויכרן דעז
נייאן בונדז אז׳ איבר׳עזט אישט אזיז
דער גריכישן שפראך אין
דיא טייטשי
שפראך

בשנת תצ"ו לפ"ק

דער בריב

פון פוילוס אן דיא קהילה צו פיליפן:

דאש ערשטי קאפיטול א

פוילוש אונ׳ טימאתעאוש · קנעכ̄ט ישוע
המשיח · אלן היילינגן אין המשיח ישוע צו
פ̄יליפן · זאמט דען בישופ̄ן אונ׳ דינרן:
ב גנאד זייא מיט מייך · אונ׳ פ̄ריד פ̄ון
גאט אונזרם פ̄אטר · אונ׳ דעם הערן ישוע
המשיח: ג איך דאנק מיינם גאט · זוא
אופ̄ט איך מייער גידענק: ד (וועלכ̄ש
איך אלי לייט טוא אין אלי מיינם גיבעט פ̄אר
מייך אלי · אונ׳ טוא דאז גיבעט מיט פ̄ריידן):
ה איבר מייער גיאיינשאפ̄ט אם עוואנגעליא ·
פ̄ום ערשטן טאג אן ביזהער: ו אונ׳
בין דז זעלביגן אין גוטר צו פ̄ר זיכ̄ט · דאש ·
דער

דער אין אייך אן גיפאנגן האט דאז גוטי
ווערק· דער ווערט עש אויך פול פירן·
ביז אן דען טאג ישוע המשיח: ז וויא
עש דען איר ביליך איז· דאש איך דער
מאשן פון אייך אלין האלט· דארום· דאש
איך אייך אין מיינם הערצן האב· אין
דיזם מיינן גיפענקניש· דארינן איך דאז
עוואנגעליאום פר ענטפיר אונ׳ ביקרעפטיג·
אלש דיא איר אלי מיט איר דער גנאד טייל
האפטיג זייט: ח דען גאט איז מיין
לייג· וויא איך נאך אייך אלן פר לאנגט
פון הערצן גרונד אין ישוע המשיח: ט
אונ׳ דא זעלבשט אום בעט איך· דאש
אייערי ליבי יוא מער אונ׳ מער רייך ווערד
אין אלירלייא ארקענטניש אונ׳ דר פארונג:
י דאש איר פריפן מעגט· וואש דאז
בעשט זייא· אויך דאש איר זייט לויטר
אונ׳ און אן שטויטיג· ביז אויך דען טאג
המשיח: יא דר פילט מיט פריכטן דער
גירעכטיקייט· דיא דורך ישוע המשיח
גישעהן (אין אייך) צו עהר אונ׳ לויב גאטש:
יב איך לאש אייך אבר וויטן· ליבן
ברידר· דאש· וויא עש אום איך שטיט·
דאז איז נור מער צור פערדרונג דעז

עוואנגעליאי גיראטן : יג אלזוא דאש
מייני באנד אופגבאר וואדרן זיין אין האשיח·
אין דעם גאנצן ריכט הויש· אונ׳ בייא דען
אנדרן אלן : יד אונ׳ פיל ברידר אין דעם
הערן אויש מיינן באנדן לו פר זיכט גיוואונן
דעשטוא דירשטיגר וואדרן זיין· דאז
וואדט לו רידן און שייא : טו עטליכי
לוואר פרעדיגן דען האשיח· אויך אום האש
אונ׳ האדרש וויל· עטליכי אבר אויש גזטר
מיינונג : טז יעני פר קינדיגטן האשיח
אויש לאנק· אונ׳ ניט לויטר· דען זיא מיינן·
זיא וואלן מייני טריבזאל לו ווענדן מיינן באנדן:
יז דיזי אבר אויש ליב· דען זיא ווישן·
דאש איך לור פר אנטפרטונג דעז עוואנגעליאי
היא ליג : יח וואש איז אים אבר דען·
דאש נור האשיח פר קינדיגט ווערד אלרלייא
ווייש· עש גישעה לו פאלש· אדר רעכטר
ווייש· זוא פרייא איך איך דאך דארינן·
אונ׳ וויל איך אויך פרייאן: יט דען איך
ווייש· דאש איר דאז זעלביגי גילינגיט לור
זעליקייט דורך אייער גיבעט· אונ׳ דורך
האנד רייכונג דעז גיישטש ישוע האשיח :
כ וויא איך ענטליך וואדט אונ׳ האף· דאש
איך אין קיינרלייא שטיק לו שאנדן ווערד·
זונדרן

זונדרן דאש מיט אלר פרייד׳קייט׳ גלייך
ווא זונשט אלי לייט׳ אלזוא אויך אילט
האשיח הויך גיפרייזיט ווערד אן איינם לייב׳
עש זייא דורך לעבן אדר טויט: כא דען
האשיח איז אין לעבן׳ אונ׳ שטערבן איז
אין גיווין: כב זינטאל אבר אין
פלייש לעבן׳ דינט אער פרוכט לו שאפן׳
ווייש איך ניט׳ וועלכש איך דר וועהלן זאל:
כג דען עש ליגט איר ביידש הארט אן׳
איך האב לושט אב לו שיידן׳ אונ׳ בייא
האשיח לו זייל׳ וועלכש אויך פיל בעשר
ווער: כד אבר עש איז נעטיכר אין
פלייש בלייבן׳ אוס אייערן ווילן: כה
אונ׳ אין גוטר לו פר זיכט ווייש איך׳ דאש
איך בלייבן׳ אונ׳ בייא אייך אלן זיין ווערד׳
אייך לור פערדרונג אונ׳ לור פרייד דעז
גלויבנש: כו אויך דאש איר אייך זער
רימן אעגט אין האשיח ישוע אן איר׳ דורך
אייני לו קונפט ווידר לו אייך: כז וואנדלט
נור ווירדיגליך דעם עוואנגעליא האשיח׳
אויך דאש׳ אוב איך קום׳ אונ׳ זעה אייך׳
אדר אב וועזנד פון אייך הערי׳ דאש איר
שטעהט אין איינם גייטט׳ אונ׳ איינר זעל׳
אונ׳ זאמט אונש קעאמפפיט פאר דען גלויבן
דעז

דעז עוואנגעליאי : כח אונ׳ אייך אין
קיינם וועג דר שרעקן לאשט פֿון דען ווידר
זאכֿרן · וועלכֿט איז איין אן ליגן · אינן
דער פֿר דאמניט · אייך אבר דער זעליג
קייט · אונ׳ דאז זעלביגי פֿון גאט : כט
דען אייך איז גיגעבן אום האשיח ווילן צו טון ·
דאש איר ניט אליין אן אים גלייבוט · זונדרן
אויך אום זיינן ווילן ליידיט : ל אונ׳
האבט דען זעלביגן קאמפֿף · וועלכֿן איר
אן איר גיזעהן האבט · אונ׳ נוא פֿון איר
הערט :

דאש אנדרי קאפיטול ב

איז נוא בייא אייך דר מאנונג אין האשיח ·
איז טרוישט דער ליב · איז גימיינטאפֿט
דעז גיישטט · איז הערצליכֿי ליב אונ׳ באדם
הערציקייט : ב זוא דר פֿילט מייני פֿרייד ·
דאש איר איינט זינט זייט · גלייכֿי ליב
האבט · איין איטיג אונ׳ איין העליג זייט :
ג ניקט טוט דורך צאנק אודר אייטל עהר ·
זונדרן דורך דעמוט · אכֿטיט אייך אונטר
אנדר איינר דען אנדרן הויכֿר דען זיך
זעלבשט : ד אונ׳ איין איטליכֿר זעה ניט
אויך

אויך דאז זייני· זונדרן אויך דאז דעז אנדרן
איז: ה איין איטליכר זייא גיזינט· ווא
ישוע המשיח אויך וואר: ו וועלכר אוב
אר וואול אין געטליכר גישטאלט וואר· הילט
ערש ניט פיר איינן רויב גאט גלייך זיין:
ז זונדרן איישרט זיך זעלבשט· אונ נאם
קנעכטש גישטאלט אן· וואר גלייך ווא
איין אנדר מענש· אונ אן גבערדן אלש
איין מענש ארפונדן: ח ער נידריגט
זיך זעלבשט· אונ וואר גיהורזאם ביז צום
טויט· יוא צום טויט אם קריץ: ט
דארום האט אים אויך גאט דר הויכט· אונ
האט אים איינן נאמן גיגעבן· דער איבר
אלי נאמן איז: י דאש אין דעם נאמן
ישוע זיך בייגן זאלן אלי דער קניא· דיא
אים היאל אונ אויך ערדן. אונ אונטר דער
ערדן זיין: יא אונ אלי צונגן ביקענן
זאלן· דאש ישוע המשיח דער הער זייא·
צור עהר גאטש דעז פאטרש: יב אלזוא·
מייני ליבשטן· ווא איר אלי צייט זייט
גיהוירזאם גיוועזן· ניט אליין אין מיינר
קיגן ווערטיקייט· זונדרן אויך נוא פיל מער
אין מיינם אב וועזן· שאפט· דאש איר
זעליג ווערדט איט פורכט אונ ציטרן; יג

דען גאט איז עש· דער אין אייך ווירקט·
ביידי דאז וואלן אונ׳ דאז טון· נאך זיינם
וואול גיפאלן: יד טוט אליש און אורמילונג
אונ׳ און לווייפל: טו אויך דאש איר זייט
און טאדל· אונ׳ לויטר· אונ׳ גאטש קינדר·
און שטרעפליך· איטן אונטר דעם און
שלאכטיגם אונ׳ פר קערטן גישלעכט· אונטר
וועלכם איר שייניט אלש דיא ליכטר אין דער
וועלט: טז דאמיט· דאש איר האלטיט
אוב דעם וואורט דעז לעבנש· איר לו איינם
רום אן דעם טאג המשיח· אלש דער איך
ניט פר געבליך גילויפן נאך פר געבליך
גיארבייטיט האב: יז אונ׳ אוב איך
גיאופפרט ווערד איבר דעם אופפר אונ׳
גאטש דינשט אייערש גלויבנש· זוא פרייא איך
איך· אונ׳ פרייא איך איט אייך אלן: יח דעז
זעלביגן גלייכן זאלט איר אייך אויך פרייאן· אונ׳
זאלט אייך איט איר פרייאן: יט איך האף
אבר אין דעם הערן ישוע· דאש איך
טיאותעאום באלד ווערד לו אייך זענדן·
דאש איך אויך דר קוויקט ווערד· ווען איך
דר פאר· וויא עש אום אייך שטעהט: כ
דען איך האב קיינן· דער זוא גאר איינש
זינש זייא· דער זוא הערלליך פאר אייך
זארגט:

זארגט : כא דען זיא זוכן אלי דאז
אירי· ניט דאש האשיח ישוע איז : כב
איר אבר ווישט· דאש ער רעכטשאפן איז·
דען וויא איין קינד דעם פאטר· האט ער
איט איר גידינט אם עוואנגעליא : כג דען
זעלביגן· האך איך· ווערד איך זענדן
פון שטונד אן· ווען איך דר פארן האב·
וויא עש אום איך שטעהט : כד איך
פר טרויא אבר אין דעם הערן· דאש אויך
איך זעלבשט שיר קומן ווערד : כה איך
האבש אבר פיר נעטיג אן גיזעהן· דען
ברודר עפאפרזריטוס לו אייך לו זענדן· דער
איין גיהילף אונ׳ איט שטרייטר· אונ׳ אייער
אפושטל· אונ׳ איינר נויט דורפט דינר איז·
כו זינט אאל ער נאך אייך אלן פר לאנגן
האט· אונ׳ וואר הויך ביקיארט· דארום·
דאש איר גיהערט האטיט· דאש ער קראנק
וואר גיוועזן : כז אונ׳ ער וואר לוואר
טויט קראנק· אבר גאט האט זיך איבר
אים דר בארמט· ניט אליין אבר איבר אים·
זונדרן אויך איבר איך· אויך דאש איך
ניט אייני טרויריקייט איבר דיא אנדר העט :
כח איך האב אים אבר דעשטוא איילנדר
גיזאנט· אויך דאש איר אים זעהט· אונ׳
ווידר

ווידר פֿרעליך ווערדיט· אונ׳ איך אויך דער
טרויאריקייט וועניגר האב : כט זוא
נעמט אים נוא אויף אין דעם הערן· איט
אלן פֿריידן· אונ׳ האבט זולכֿי אין עהרן :
ל דען אום דעז ווערקז האשיח ווילן איז
ער דעם טויט זוא נאהנט קומן· דא ער
זיין לעבן גרינג ביראכֿט· אויף דאש ער
איר דיניט אן אייער שטאט :

דאש דריטי קאפיטול ג

ווייטר· ליבן ברידר· פֿרייאט אייך אין
דעם הערן· דאש איך אייך אימר איינר
לייא שרייב· פֿר דרישט איך ניט· אונ׳
אאכֿט אייך דעשטוא גיוויטר : ב זעהט
אויף דיא הונד· זעהט אויף דיא בויזן אר
בייטר· זעהט אויף דיא לזר שניידונג : ג
דען איר זיין דיא בישניידונג· דיא איר
גאט אים גיישט דינן· אונ׳ רימן אונש פֿון
האשיח ישוע : ד אונ׳ פֿר לאשן אונש
ניט אויף פֿלייש· ווא וואול איך אויך האב·
דאש איך איך פֿלייטיש רימן אעכֿט· זוא
איין אנדר זיך דונקן לאשט· ער אאג זיך
פֿלייטיש רימן· איך פֿיל אער : ה דער
איך

איך אם אכטן טאג בישניטן בין · איינר
אויש דעם פאלק פון ישראל · דז גישלעכטש
בנימין · איין עבריער אויש דען עבריערן ·
אונ׳ נאך דעם גיזעץ איין פרוטי : ו נאך
דעם אייפר איין פר פאלגר דער גיאייני ·
נאך דער גירעכטיקייט אים גיזעץ גיוועזן
און שטרעפליך : ז אבר וואש איר גיווין
וואר · דאז האב איך אום האשיח ווילן פיר
שאדן גיאכטיט : ח דען איך אכט עש
אליש פיר שאדן קיגן דער איבר שווענקליכן
ארקענטניש האשיח ישוע איינש הערן · אום
וועלכש ווילן איך אליש האב פיר שאדן
גירעכנט · אונ׳ אכט עש פאר דרעק · אויך
דאש איך האשיח גיווין : ט אונ׳ אין
אים ארפונדן ווערד · דאש איך ניט האב אייני
גירעכטיקייט · דיא אויש דעם גיזעץ ·
זונדרן דיא דורך דען גלויבן אן האשיח קומט ·
נעמליך · דיא גירעכטיקייט · דיא פון גאט
דעם גלויבן צו גירעכנט ווערט : י צו
דר קענן אים · אונ׳ דיא קראפט זיינר אויך
ער שטעהונג · אונ׳ דיא גיאיין שאפט זיינר
ליידן · דאש איך זיינם טויט ענליך ווערד :
יא דא איט איך אנט קיגן קום · צור אויך
ער שטעהונג דער טויטן : יב ניט דאש

איך

איך עש שון דר גריפֿן האב׳ אדר שון פֿול
קומן זייא׳ איך יאג אים אבר נאך׳ אוב
איך עש אויך דר גרייפֿן אעכֿט׳ נאך דעם
איך פֿון האטיח ישוע דר גריפֿן בין: יג
אייני ברידר׳ איך שעץ איך זעלבשט נאך
ניט׳ דאש איך עש דר גריפֿן האב׳ איינש
אבר זאג איך׳ איך פֿר געש וואש דא
הינטן איז׳ אונ׳ שטרעק איך צו דעם׳ דאז
דא פֿארנן איז: יד אונ׳ יאג נאך דעם
פֿיר גישטעקטן ציל׳ נאך דעם קליינויט׳
וועלכֿש פֿיר העלט דיא הימלישי בירופֿונג
גאטש אין האטיח: טו וויא פֿיל נוא
אונזר פֿול קומן זיין׳ דיא לאטט אונש אלזוא
גיזינט זיין׳ אונ׳ זאלט איר זונשט עטוואש
האלטן׳ דאז לאטט אייך גאט אופֿנבארן:
טז דאך זוא פֿערן׳ דאש איר נאך איינר
רעגל׳ דאריין איר קומן זיין׳ וואנדלן׳
אונ׳ גלייך גיזינט זיין: יז פֿאלגט איר׳
ליבן ברידר׳ אונ׳ זעהט אויך דיא׳ דיא
אלזוא וואנדלן׳ וויא איר אונש האבט צום
פֿיר בילד: יח דען פֿיל וואנדלן׳ פֿון
וועלכֿן איך אייך אופֿט גיזאגט האב׳ נוא
אבר זאג איך אייך איט וויינן׳ דיא פֿיינד
דעז קרייציש האטיח: יט וועלכֿר ענד
איז

איז דאז פֿר דאמניש׳ וועלכֿן דער בויך איר
גאט איז׳ אונ׳ אירי עהר לו שאנדן ווערט׳
דער דיא אירדיש גיזינט זיין: כ אונזר
וואנדל אבר איז אים הימל׳ פֿון דאנן איר
אויך וואַרטן דעז היילאנדש ישוע המשיח דעז
הערן: כא וועלכֿר אונזרן ניכֿטיגן לייב
פֿר קלערן ווירט׳ דאש ער ענליך ווערד
זיינם פֿר קלערטן לייב׳ נאך דער ווירקונג׳
דא איט ער קאן אויך אלי דינג אים אונטר
טעניג מאכֿן:

דאש פירטי קאפיטול ד

אלזוא׳ מייני ליבן אונ׳ גיווינשטי ברידר׳
מייני פֿרייד אונ׳ מייני קרון׳ בישטעהט
אלזוא אין דעם הערן׳ איר ליבן: ב דיא
עבֿאדיאן דר מאן איך׳ אונ׳ דיא זינטיכֿן
דר מאן איך׳ דאש זיא איינש זיין אין
דעם הערן: ג יוא איך ביט אויך דיך׳
מיין טרייאר גיזעל׳ שטיא אינן בייא׳ דיא
זאמט איר איבר דעם עוואנגעליא גיקעמפֿפֿט
האבן׳ איט קלעמענז אונ׳ דען אנדרן מיינן
גיהילפֿן׳ וועלכֿר נאמן זיין אין דעם בוך
דעז לעבנש: ד פֿרייאט אייך אין דעם
הערן

הערן אל וועג · אונ׳ אבר אמל זאג איך ·
פרייאט אייך : ה אייער לינדיקייט לאשט
קונד זיין אלן מענשן · דער הער איז נאהנט :
ו זארגט ניקש · זונדרן אין אלן דינגן לאשט
אייערי ביט אים גיבעט אונ׳ פלעהן איט
דאנק זאגונג פיר גאט קונד ווערדן : ז אונ׳
דער פריד גאטש · וועלכר הויכר איז דען אלי
פר נונפט · ביוואר אייערי הערצן אונ׳ זין אין
האשיח ישוע : ח ווייטר ליבן ברידר · וואש
וואר האפטיג איז · וואש ערבאר · וואש
גירעכט · וואש קייש · וואש ליבליך · וואש
וואל לויטיט · איז עטווא אייני טוגנד · איז
עטווא איין לויב · דעם דענקט נאך :
ט וועלכש איר אויך גילערנט אונ׳ אנטפאנגן ·
אונ׳ גיהערט · אונ׳ גיזעהן האבט אן איר ·
דאז טוט · זוא ווערט דער הער דעז פרידש
איט אייך זיין : י איך בין אבר הויכליך
דר פרייאט אין דעם הערן · דאש איר
ווידר וואקר ווארדן זייט פאר איך צו זארגן ·
ווא וואל איר אלי וועג גיזארגט האבט ·
אבר דיא לייט האט עש ניט וואלן ליידן :
יא ניט זאג איך דאז דעז אאנגלש האלבן ·
דען איך האב גילערנט · בייא וועלכן איך
בין · איר גניגן לאשן : יב איך קאן
נידריג

נידריג זיין · אונ׳ קאן הויך זיין · איך בין
אין אלן דינגן אונ׳ ביים אלן גיטיקט · ביידי
זאט זיין אונ׳ הונגרן · ביידי איבריג האבן
אונ׳ אנגל ליידן : יג איך פר אאג אליש
דורך דען · דער איך אעפטיג אאכט ·
האטיח : יד דאך איר האבט וואול
גיטאן · דאט איר אייך איינט טריבזאלש
אן גינואן האבט : טו איר אבר פון
פיליפן ווישט · דאט פון אן פאנג דעז
עוואנגעליאי · דא איך אויט לאג אויט
אאלעדוניא · קייני גיאייני איט איר גיטיילט
האט · נאך דער רעכנונג דער אויט גאב
אונ׳ איין נאם · דען איר אליין : טז דען
קין טעטאלוניך זענדיט איר לו איינר נויט
דורפט איין אאל · אונ׳ דר נאך אבר איין
אאל : יז ניט דאט איך דאז גיטענק
זוך · זונדרן איך זוך דיא פרוכט · דאט
זיא איבר פליטיג אין אייער רעכנונג זייא :
יח דען איך האב אלט · אונ׳ האב איבר
פליטיג · איך בין דר פילט · דא איך
אנטפינג דורך עפאפרודיטוס · דאט פון
אייך קאם איין זיטר גירוך · איין אן גינעם
אופפר · גאט גיפעליג : יט איין גאט
אבר דר פיל אלי אייער נוט דורפט נאך זיינם
רייכטום ·

דער בריב פון פוילוס אן דיא קהילה צו פיליפן

רייכטוס· אין דער הערליכקייט אין המשיח
ישוע : כ דעם גאט אבר אונ׳ אונזרם
פאטר· זייא עהר פון איביגקייט לו איביג
קייט אמן : כא גרישט אלי הייליגן אין
המשיח ישוע· עש גרישן אייך דיא ברידר·
דיא בייא איר זיין : כב עש גרישן אייך
אלי הייליגן· זונדרליך אבר דיא פון דעז
קייזרש הויש : כג דיא גנאד
אונזרש הערן ישוע המשיח
זייא מיט אייך אלן·
אמן :

גישריבן פון רוים דורך עפאפרודיטוס :

* * * *
* * *
* *
*

אגרת פוילוס

המשולח

אל יושבי

קולוסוס

לקוחה מספרי ברית החדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון אשכנז

דער

בריב פון פוילוס

אן דיא איינוואונר

צו קולוסוס

וועלכר גנואן מישט מויז דען בויכרן דעז
ניימן בונדז מוז מיברזעלט מישט מויז
דער גריכישן שפרמך מין
דיא טייטשי
שפרמך

בשנת תצ"ו לפ"ק

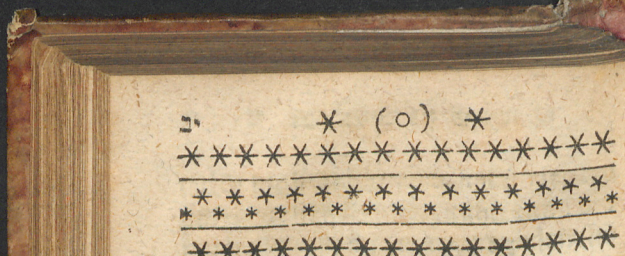

דער בריב

פון פוילוס אן דיא קהילה צו קולוסוס:

דאש ערשטי קאפיטול א

פוילוס מיין מפושטל ישוע המשיח· דורך
דען ווילן גאטש· מוֹ ברודר טימאתעמוס:
ב דען הייליגן זו קולוסי· מוֹ דען גלוביגן
ברידרן מין המשיך: גנאד זיין איט מייך·
מוֹ פֿריד פֿון גאט מונזרם פֿאטר מוֹ דעם
הערן ישוע המשיח: ג איר דאנקן גאט
מוֹ דעם פֿאטר מונזרש הערן ישוע המשיח·
מוֹ בעטן אלי צייט פֿיר מייך: ד נאך
דעם איר גיהערט האבן פֿון מיינרם גלויבן
מן המשיח ישוע· מוֹ פֿון דער ליב זו אלן
הייליגן: ה מוֹ דער האפֿנונג ווילן·
דיא מייך בייא גילעגט איז אין היאל· פֿון

וועלכר איר לו פאר גיהערט האבט דורך דאז
ווארט דער וואהרהייט אים עוואנגעליא : ו
דאז לו אייך קומן איז · וויא אויך אין אלי וועלט ·
אונ׳ איז פרוכטבאר · וויא אויך אין אייך ·
פון דען טאג אן · דא איר עט גיהערט
האבט · אונ׳ דר קאנט דיא גנאד גאטט אין
דער וואהרהייט : ז וויא איר דען גילערנט
האבט פון עפאפרא · אונזרם ליבן איט דינר ·
וועלכר איז איין טרייאר דינר האשיח פיר
אייך : ח דער אונש אויך ארא׳פנט
האט אייערי ליב אים גייטט : ט דר
האלבן אויך איר · פון דעם טאג אן · דא
איר עט גיהערט האבן · הערן איר ניט
אויך פיר אייך לו בעטן · אונ׳ ביטן · דאט
איר דר פילט ווערדיט איט ארקענטניט
זיינט ווילנט · אין אלרליא גייטטליכר ווייז
הייט אונ׳ פר שטאנד : י דאט איר
וואנדלט ווירדיגליך דעם הערן לו אלם גיפאלן ·
אונ׳ פרוכטבאר זייט אין אלן גוטן ווערקן :
יא אונ׳ וואקשט אין דער ארקענטניט גאטט ·
אונ׳ געשטערקט ווערדט איט אלר קראפט ·
נאך זיינר הערליכן אאכט · אין אלר גידולט
אונ׳ לאנג איטיקייט איט פריידן : יב אונ׳
דאנק זאגט דעם פאטר · דער אונש טיכטיג
גיאאכט

גיאמכ̄ט האט אין דעם ערב טייל דער הייליגן
אים ליכ̄ט : יג וועלכ̄ר אונש דר רעטיט האט
פ̄ון דער אוברקייט דער פ̄ינשטרניש · אונ̇
האט אונש פ̄ר זעלט אין דאז רייך זיינש ליבן
זונש : יד אן וועלכ̄ם איר האבן דיא
דר לעזונג דורך זיין בלוט · נעמליך · דיא
פ̄ר געבונג דער זינד : טו וועלכ̄ר איז
דאז עבן בילד דעז און זיכ̄טבארן גאטש ·
דער ערשט גיבוירנר פ̄אר אלן קריאטאורן :
טז דען דורך אים איז אליש גישאפ̄ן · דאז
אים היאל אונ̇ אויך ערדן איז · דאז זיכ̄ט
בארי אונ̇ און זיכ̄טבארי · ביידי דיא טרונן
אונ̇ הערשאפ̄טן · אונ̇ פ̄ירשטן טיאר אונ̇
אוברקייטן · עש איז אליש דורך אים אונ̇
לו אים גישאפ̄ן : יז אונ̇ ער איז פ̄אר
אלן · אונ̇ עש בישטעהט אליש אין אים :
יח אונ̇ ער איז דאז הויבט דעז לייבש ·
נעמליך דער גיאייני · וועלכ̄ר איז דער אן
פ̄אנג אונ̇ דער ערשט גיבוירנר פ̄ון דען
טויטן · אויך דאש ער אין אלן דינגן דען
פ̄יר גאנג האב : יט דען עש איז דאז
וואולגיפ̄אלן גיוועזן · דאש אין אים אלי פ̄ילי
וואונן זאלט : כ אונ̇ אליש דורך אים
פ̄ר זיניט וואדר לו אים זעלבשט · עש זייא

מויך ערדן מדר מיס הימל· דא מיט דאש
ער פֿריד מאכֿט דורך דאז בלוט מן זיינס
קריין· דורך זיך זעלבשט: כא אונ׳ מייך·
דיא מיר ווילאנד פֿרעמדי אונ׳ פֿיינד ווארט
דורך דיא פֿר נונפֿט מין בויזן ווערקן: כב
נון מבר האט ער מייך פֿר זיניט· מיט דעס
לייב זיינס פֿליישיש דורך דען טויט· מויך
דאש ער מייך דאר שטעליט היילינג אונ׳ מון
שטראפֿליך· אונ׳ מון טאדלפֿיר מיס זעלבשט:
כג זוא מיר מנדרשט בלייבט מיס גלויבן·
גיגרינדיט· אונ׳ פֿעשט· אונ׳ מון ביוועגליך
פֿון דער הופֿנונג דעז עוואנגעליאי וועלכֿש
מיר גיהערט האבט· וועלכֿש גיפרעדיגט
איז אונטר אלי קריאטאור· דיא אונטר
דעס הימל איז· וועלכֿש מיך פֿוילוש דינר
וואדרן בין: כד נוא פֿרייא איך מיך
מין מיינס ליידן· דאש איך פֿיר מייך לייד·
אונ׳ מרשטאט מן מיינס פֿלייש· וואש נאך
מאנגלט מן טריבזאלן מין האשיח· פֿיר זיין
לייב· וועלכֿר איז דיא גימייני: כה
וועלכֿר איך מיין דינר וואדרן בין· נאך דעס
געטליכֿן פרעדיג אמט· דאז מיר גיגעבן
איז אונטר מייך· דאש איך דאז ווארט
גאטש רייכֿליך פרעדיגן זאל: כו נעמליך·
דאז

דאז גיהייאניש· דאז פֿר בארגן גיוועזן איז
פֿון דער וועלט הער· אונ׳ פֿון דען לייטן
הער· נוא אבר אופֿנבארט איז זיינן הייליגן:
כז וועלכֿש גאט גיוואלט האט קונד טון·
וועלכֿר דא זייא דער הערליכֿי רייכֿטוס דיזיש
גיהייאניש אונטר דען היידן· (וועלכֿש איז
האשיח אין אייך)· דער דא איז דיא
האפֿנונג דער הערליכֿקייט: כח דען
איר פֿר קינדיגן· אונ׳ פֿר אאנן אלי אענשן·
אונ׳ לערן אלי אענשן איט אלר וויזהייט· אויך
דאש איר דאר שטעלן איינן איטליכֿן אענשן
פֿול קומן אין האשיח ישוע: כט דארא
איך אויך ארבייט· אונ׳ רינג· נאך דער
ווירקונג דעז· דער אין איר קרעפֿטיגליך
ווירקט:

דאש אנדרי קאפיטול ב

איך לאש אייך אבר ווישן· וועלך איינן
קאמפֿך איך האב אום אייך· אונ׳ אום דיא
לו לאודיצעא· אונ׳ אלי דיא מייני פרשון אים
פֿלייש ניט גיזעהן האבן: ב אויך דאש
אירי הערלן דר אאנט· אונ׳ לו זאמן גיפֿאשט
ווערדן אין דער ליב· לו אלם רייכֿטוס דעז

גווישן פֿר שטאנדש · לו דר קענן דאז
גיהיימניש גאטש · אונ׳ דעז פֿאטרש אונ׳
האשיח : ג אין וועלכֿם פֿר בארגן ליגן
אלי שעץ דער וויזהייט אונ׳ דעז ארקענטניש :
ד איך זאג אבר דא פֿון · דאש אייך
נימאנד ביטריג איט פֿר נינפֿטיגן רעדן : ה
דען אוב איך וואול נאך דעם פֿלייש ניט דא
בין · זוא בין איך אבר אים גייסט בייא
אייך · פֿרייא איך · אונ׳ זעה אייערי אורדנונג ·
אונ׳ אייערן פֿעשטן גלויבן אן האשיח : ו
וויא איר נוא אן גינומן האבט דען הערן
האשיח ישוע · זוא וואנדלט אין אים : ז
אונ׳ זייט גיוואורצלט אונ׳ ארבויאט אין אים ·
אונ׳ זייט פֿעשט אים גלויבן · וויא איר
גילערט זייט · אונ׳ זייט אין דעם זעלביגן
רייכֿליך דאנקבאר : ח זעהט לו · דאש
אייך נימאנד בירויב דורך דיא פֿילוטופֿיא אונ׳
לויזי פֿר פֿירונג נאך דער מענשן לער · אונ׳
נאך דער וועלט זאצונגן · אונ׳ ניט נאך
האשיח : ט דען אין אים וואונט דיא
גאנצי פֿילי דער גאטהייט לייב האפֿטיג :
י אונ׳ איר זייט פֿול קומן אין אים · וועלכֿר
איז דאז הויבט אלר פֿירשטן טום אונ׳ אובר
קייט : יא אין וועלכֿם איר אויך בישניטן
זייט

זייט מיט דער בישניידונג און הענד· דורך
אב לעגונג דעז זינדליכן לייבש אים פלייש·
נעמליך· מיט דער בישניידונג המשיח:
יב אין דעם· דאש איר מיט אים ביגראבן
זייט דורך דיא טויף· אין וועלכם איר אויך
זייט אויף ערשטאנדן דורך דען גלויבן· דען
גאט ווירקט· וועלכר אים אויף ער וועקט
האט פון דען טויטן: יג אונ׳ האט אייך
אויך מיט אים לעבנדיג גימאכט· דא איר
טויט ווארט אין דען זינדן· אונ׳ אין דער
פאר הויט אייערש פלייטיש· אונ׳ האט
אונש גישענקט אלי זינד: יד אונ׳ אויש
גיטילגט דיא האנד שריפט· זוא ווידר אונש
זואר· וועלכי דורך זאלונג אנטשטונד· אונ׳
אונש אנטקיגן וואר· אונ׳ האט זיא אויש
דעם מיטל גיטאן· אונ׳ אן דאז קרייץ
גיהעפט: טו אונ׳ האט אויש גילוגן
דיא פירשטן טום אונ׳ דיא גיוואלטיגן· אונ׳
זיא שויא גיטראגן אופנטליך· אונ׳ איינן
טריאומפף אויש אינן גימאכט· דורך זיך
זעלבשט: טז זוא לאשט נוא נימאנד אייך גיוויטן
מאכן איבר שפייז· אדר איבר טראנק· אדר
איבר בישטיאטן פייאר טעגן· אדר נייא מוינדן
אדר שבתר: יז וועלכש איז דער שאטן פון
דעם

דעם דאז לו קינפטיג וואר· אבר דער
קערפר זעלבשט איז אין האשיח: יח לאשט
אייך ניאמנד דאז ליל פר רוקן· דער נאך
אייגנר וואל איין הער גיאט אין דעאזט אונ
גיישטליכקייט דער ענגל· דאש ער ניא
קיינט גיזעהן האט· אונ איז און זאך אויך
גיבלאזן אין זיינם פלייטליכן זין: יט אונ
העלט זיך ניט אן דעם הויבט· אויש
וועלכם דער גאנצי לייב דורך גילענק אונ
פוגן האנד רייכונג אנטפאנגט: אונ אן
אנדר זיך אנטהאלט· אונ אלזוא וואקשט
לור געטליכן גרעש: כ זוא איר דען
נוא אב גישטארבן זייט איט האשיח דען
זאלונגן דער וועלט· וואש לאשט איר אייך
דען פאנגן איט זאלונגן· אלש לעבטיט איר
נאך אין דער וועלט· (דיא דא זאגן): כא
דוא זאלשט דאז ניט אן גרייפן· דוא
זאלשט דאז ניט קושטן· דוא זאלשט דאז
ניט אן רירן: כב וועלכש זיך דאך אליש
אונטר הענדן פר לעהרט· אונ איז אענשן
גיבאט אונ לער: כג וועלכי האבן איינן
שיין דער וויזהייט· דורך זעלב ארוועהלטי
גיישטליכקייט אונ דעאזט· אונ דא דורך·
דאש זיא דעז לייבש ניט פר שונן· אונ
דעם

דעם פֿלייש ניט זייני עהר טון לו זיינר נוט
דורפֿט :

דאש דריטי קאפיטול ג

זייט איר נוא מיט המשיח אויף ער
שטאנדן· זוא זוכֿט וואש דרובן איז· דא
המשיח איז· זיצנד לו דער רעכֿטן גאטש :
ב טראכֿטיט נאך דעם· דאז דרובן איז· ניט נאך
דעם דאז אויף ערדן איז : ג דען איר זייט
גיטטורבן· אוג׳ אייער לעבן איז פֿר בארגן מיט
המשיח אין גאט : ד ווען אבר המשיח· אייער
לעבן· זיך אופֿנבארן ווערט· דען ווערדיט איר
אויך אופֿנבאר ווערדן מיט אים· אין דער
הערליכֿקייט : ה זוא טויטיט נוא אייערי
גלידר· דיא אויף ערדן זיין· הוריריא·
און רייניקייט· בויזי לושט· אוג׳ דען גיין
(וועלכֿר איז אב געטרייא) : ו אום
וועלכֿר ווילן קומט דער צארן גאטש איבר דיא
קינדר דעז און גלויבנש : ז אין וועלכֿן אויך
איר ווייל אנד גיוואנדלט האבט· דא איר דרינן
לעבטיט : ח נוא אבר לעגט אליש אב
פֿון אייך· דען צארן· גרים· בויזהייט·
לעשטרונג· שאנדבארי וואלט אויש אייערם
מונד :

מונד: ט ליגיט ניט אונטר אנדר· ליהט
דען אלטן מענטן מיט זיינן ווערקן אויש:
י אונ׳ ליהט דען נייאן אן· דער דא פר
נייארט ווערט זו דער ארקענטניש· נאך דעם
עבן בילד דעש· דער אים גישאפן האט:
יא דא ניט איז גריך· יוד· בישניידונג·
פאר הויט· און גריך· שליתא· קנעכט·
פריימר· זונדרן אליש אונ׳ אין אלן המשיח: יב
זוא ליהט נוא אן אלש דיא אויש דר וועהלטן
גאטש היילינגן אונ׳ גיליבטן· הערלליכש דר
באלאן· פריינדליכקייט· דעמוט· זאנפט
מוט· גידולט: יג אונ׳ פר טראג איינר
דען אנדרן· אונ׳ פר געבט אייך אונטר
אנדר· זוא אימאנד קלאג האט ווידר דען
אנדרן. גלייך ווים המשיח אייך פר געבן
האט· אלזוא אויך איר: יד איבר
אליש אבר ליהט אן דיא ליב· דיא דא איז
דאז באנד דער פול קומנהייט: טו אונ׳
דער פריד גאטש רעגיר אין אייערן הערצן·
זו וועלכם איר אויך בירופן זייט אין איינם
לייב· אונ׳ זייט דאנקבאר: טז לאטט
דאז ווארט המשיח אונטר אייך רייכליך וואונן
אין אלר ווייזהייט· לערט אונ׳ פר מאנט
אייך זעלבטט מיט פשאלמן אונ׳ לויב זאנגן·
אונ׳

אונ׳ גיישטליכן ליבליכן לידרן · אונ׳ זינגט
דעם הערן אין אייערם הערצן : יז אונ׳
אליש וואש איר טוט · איט וואדטן אונ׳
איט ווערקן · דאז טוט אליש אין דעם
נאמן דעז הערן ישוע · אונ׳ דאנקט גאט
אונ׳ דעם פאטר דורך אים : יח איר
ווייבר זייט אונטר טאן אייערן מענרן אין
דעם הערן · וויא זיך עש גיבירט : יט
איר מענר ליבט אייערי ווייבר · אונ׳ זייט
ניט ביטר קיגן זיא : כ איר קינדר זייט
גיהורזאם דען עלטרן · אין אלן דינגן · דען
דאז איז דעם הערן גיפעליג : כא איר
פעטר · דר ביטרט אייערי קינדר ניט ·
אויך דאש זיא ניט שייא ווערדן : כב איר
קנעכט זייט גיהורזאם אין אלן דינגן אייערן
לייבליכן הערן · ניט איט דינשט פיר אויגן ·
אלז דען מענשן צו גיפאלן · זונדרן איט איין
פעלטיקייט דעז הערצן · אונ׳ איט גאטש
פורכט : כג אליש וואש איר טוט · דאז
טוט פון הערצן · אלש דעם הערן · אונ׳
ניט דען מענשן : כד אונ׳ ווישט · דאש
איר פון דעם הערן אנטפאנגן ווערדיט דיא
פר געלטונג דעז ערבש · דען איר דינט
דעם הערן המשיח : כה ווער אבר און

רעכט טוט · דער ווערט מנטפמנגן · וואס
ער מון רעכט גיטמן האט · מונ׳ גילט קיין
מן זעהן דער פערסון : א מיר הערן ·
וואס רעכט מונ׳ גלייך איז · דאז ביווייסט
דען קנעכטן · מונ׳ ווישט · דאס מיר מויך
מיינן הערן מיס הימל האבט :

דאש פירטי קאפיטול ד

ב האלטיט מן מיס גיבעט · מונ׳ וואכט
מין דעס זעלביגן מיט דמנקזאגונג : ג
מונ׳ בעטיט לו גלייך מויך פיר מונס · מויך
דאס גאט מונס דיא טיר דעז וואלטש מויך
טוא · לו רידן דאז גיהיימניש האשיח ·
דאלוס מיך מויך גיבונדן בין : ד מויך
דאס מיך דאז זעלביגי מופנבאר · וויא
מיך זאל רידן : ה וואנדלט ווייזליך קיגן
דיא דרוישן זיין · מונ׳ שיקט מייך מין דיא
לייט : ו מייער ריד זייא אלי לייט
ליבליך מונ׳ מיט זאלץ גיווירלט · דאס מיר
ווישט · וויא מיר מיינס מיטליכן ענטפרן
זאלט : ז וויא עש מוס מיך שטיט ·
ווערט מייך אליש קונד טון טיכיקוש · דער
ליבי ברודר מונ׳ גיטרייאר דינר מונ׳ מיט
קנעכט

קנעכט אין דעם הערן: ח וועלכן איך
האב דארום צו אייך גיזאנט· דאש ער דר
פאר· ווא עש זיך איט אייך האלט· אונ
דאש ער אייערי הערצן דר אמן: ט
זאמט אנעזיאמ· דעם גיטריימן אונ ליבן
ברודר· וועלכר פון דען אייערן איז· אליש
ווא עש היא צו שטיט· ווערדן זיא אייך
קונד טון: י עש גרישט אייך ארישטארכוש·
איין איט גיפאנגנר· אונ מארקוש דער נעף
בארנאבע· פון וועלכם איר עטליכי ביפעל
אנטפאנגן האבט· זוא ער צו אייך קומט·
נעמט אים אויף: יא אונ ישוע· דער
דא היישט יוסט· דיא אויש דער בישניידונג
זיין· דיזי זיין אליין אייני גיהילפן אם רייך
גאטש· דיא איר איין טרוישט ווארדן זיין:
יב עש גרישט אייך עפאפרא· דער פון
דען אייערן איז· איין קנעכט האשיח· אונ
אלי צייט רינגט פיר אייך איט גיבעטן·
אויף דאש איר בישטעהט פול קומן· אונ
דר פילט איט אלם ווילן גאטש: יג איך
געב אים צייגניש· דאש ער גרוישן פלייש
האט אום אייך· אונ אום דיא צו לאודיצעא
אונ צו היראפולי: יד עש גרישט אייך
לוקאש דער ארצט· דער גיליבטי· אונ
דעמאש:

דעמאט : טו גרישט דיא ברידר זו
לאודיזעא · אונ דען ניאפאן · אונ דיא
גיאייני אין זיינם הויש : טז אונ ווען
דיא עפישטל בייא אייך גילעזן איז · זוא
שאפט דאש זיא אויך אין דער גיאייני זו
לאודיזעא גילעזן ווערט · אונ דאש איר
דיא אן דיא פון לאודיזעא לעשט : יז
אונ זאגט דעם ארכיפא · זעה אויך דאז
אמט · דאז דוא אנטפאנגן האשט אין דעם
הערן · דאש דוא דאז זעלביגי אויש
ריכטישט : יח אין גרוש איט איינר
פוילוש האנד · דיא גנאד זייא איט
אייך · אמן :

גישריבן פון רוים דורך טיכיקום אונ
אנעזיאום :

אגרת פוילוס

הראשונה המשולח

אל יושבי

טעסאלוניקא

לקוחה מספרי ברית החדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון משכנו

דער

ערשטי בריב פון פוילוס

אן דיא איינוואונר

צו טעסאלוניקא

וועלכר גנומן מישט מויז דען בויכרן דעז
ניימן בונדז מוג׳ מיברזעלט מישט מויז
דער גריכישן שפרמך מין
דיא טייטטי
שפרמך

בשנת תצ״ו לפ״ק

דער ערשטי בריב

פון פוילוס אן דיא קהילה צו טעסאלוניקא:

דאש ערשטי קאפיטול א

פוילוש אונ׳ שילבאנוש אונ׳ טיאמתעאוש · דער גיאיינן צו טעטאלוניך · אין גאט דעם פאטר · אונ׳ דעם הערן ישוע המשיח · גנאד זייא מיט אייך · אונ׳ פריד פון גאט אונטרם פאטר · אונ׳ דעם הערן ישוע המשיח : ב מיר דאנקן גאט אלי צייט פיר אייך אלי · אונ׳ גידענקן אייער אין אונזרם גיבעט · און אונטר לאז : ג אונ׳ דענקן אן אייער ווערק אים גלויבן · אונ׳ אן אייער ארבייט אין דער ליב · אונ׳ אן אייער גידולט אין דער האפנונג · וועלכי איז אונזר הער ישוע המשיח · פיר גאט אונ׳

מוֹ מוֹנוּרְק פַּאטר׃ ד דען לִיבן בְּרִידר׃
פוּן גָּמט גְלִיבט׃ אִיר וִוירְט׃ וִוִיא מִיר מוֹיט
דִר וועהלט זַיִיט׃ ה דאט מוֹנוּר עוֹוואן
גְעלִיימוּק מִיז בִּיא מִיר גִיוּוען׃ נִיט מִיין
מִיק וואלט׃ זוּנדרן בִּיידי מִין דִער קרַאפְט׃
מוֹ מִין דעָ הִילִיגן גַייִסְט׃ מוֹ מִין גְרוֹיסִי
גִיוּוִיסהַייט׃ וִוִיא מִיר וִוִיסְט׃ וועלכְלִיימ
אִיר גִיוּוען זַיין מוּנטר מִיק מִיעַרְן
וִוילן׃ ז מוֹ מִיר זַייט מוּנוּר נַמְך פּוֹלְגַר
וואַרען מוֹ דעָ הערן׃ מוֹ המבט דאָ
וואַרט מוֹיך גִינוּאן מוּנטר פּוֹלן טַריבּוּאלן אִיט
שְׁרַייבּן מִיק הִילִיגן גַייִסְט׃ ז מִיוּוִיז׃
דאָט מִיר וואַרדן זַייט מִיין פִּיר בִּילר מִלן
גְלַייבִיגן מִין אַמְלַעדוּנִיג מוֹ מַכְיִיט׃ ח דען פּוּן
מִיך מִיז מוֹיט מַרטוֹלן דאָ וואַרט דעָ הערן׃
נִיט מִיין מִין אַמְלַעדוּנִיג מוֹ מַכְיִיט׃ זוּנדרן
מִן מִלן מוֹרטן מִיז מוֹיך מִיעַר גְלוֹיב מִן גָּמט
מוֹיז גִיבּרוּכן׃ מִוִוט׃ דאָט נִיט נוֹיט מִיז
מִיך עטוואט זו וואַגן׃ ט דען זִיא
זִיך עטוואט פַּר קִינדִיגן פּוּן מִיך׃ וואט פִּיר
זְעלבטט פַּר קִינדִיגן פּוּן מִיך׃ וואט פִּיר
מִיינן מִין גָּמט מִיר זו מִיך גִיהַמבט הַאבן׃
מוֹ וִוִיא מִיר בִּיקעַרט זַייט זו גָּמט פּוּן דעָ
מב גְעטַרן׃ זו דִיין דעָ לעבנדִיגן מוֹ
וואַרן גָּמט׃ י מוֹ זו וואַרטן זַייט וונט

פֿון הימל· וועלכֿן ער אויך ער וועקט האט
פֿון דען טויטן· ישוע· דער אונש פֿון דעם
לו קינפֿטיגן לארן דר לעשט האט:

דאש אנדרי קאפיטול ב

דען אויך איר ווישט· ליבן ברידר· פֿון
אונזרם איין גאנג לו אייך· דאש ער ניט
פֿר געבליך גיוועזן איז: ב זונדרן· אלז
איר לו פֿאר גיליטן האטן· אונ׳ גישמעכֿט
גיוועזן ווארן לו פֿיליפן· (ווי אר ווישט)
ווארן איר דען נאך פֿריידיג אין אונזרם גאט·
ביא אייך לו זאגן דאז עוואנגעליאום גאטש·
איט גרויטם קעמפֿן: ג דען אונזר דר מאנונג
איז ניט גיוועזן לו אירטום· נאך לו און רייניקייט·
נאך איט לישט: ד זונדרן ווי איר פֿון גאט
ביווערט זיין· דאש אונש דאז עוואנגעליאום
פֿר טרויאט איז לו פרעדיגן· אלזוא רידן
איר· ניט אלז וואלטן איר דען מענשן גיפֿאלן·
זונדרן גאט דער אונזר הערץ פריפֿט: ה
דען איר ניא איט שמייכֿלן ווארטן זיין אום
גאנגן (ווי איר ווישט) נאך דעם גייץ
גישטעלט· גאט איז דעז לייג: ו האב
אויך ניט עהר גיזוכֿט פֿון דען לייטן· וועדר
פֿון

פֿון אייך· נאך פֿון אנדרן : ז העטן
אייך אויך מעגן שווער זיין· אלש המשיח
אפושטל : זונדרן איר זיין איטרליך גיוועזן
ביא אייך· גלייך ווא דיא אמה אירי קינדר
פפֿלעגט : ח אלזוא האטן איר הערלן
לושט אן אייך· אונ׳ ווארן ווילג אייך איט
לו טיילן· ניט אליין דאז עוואנגעליאום
גאטט· זונדרן אויך אונזר לעבן· דארום·
דאש איר אייך ליב האבן גיוואונן : ט איר
זייט וואול איין דעכֿטיג· ליבן ברידר· אונזר
ארבייט אונ׳ אונזר איא· דען טאג אונ׳
נאכֿט ארבייטיטן איר· דאש איר נימאנד אונטר
אייך בישווערליך ווערן· אונ׳ פרעדיגטן
אונטר אייך דאז עוואנגעליאום גאטט : י
דעש זייט איר לייגן אונ׳ גאט· ווא הייליג
אונ׳ גירעכֿט אונ׳ און שטרעפֿליך איר ביא
אייך (דיא איר גלויביג וואריט) גיוועזן
זיין : יא ווא איר דען ווישט· דאש
איר· אלז איין פֿאטר זייני קינדר· איינן
איטליכֿן אונטר אייך : יב דר מאנט
אונ׳ גיטרוישטיט· אונ׳ בילייגט האבן· דאש
איר וואנדלן זאלטיט ווירדיגליך פֿאר גאט·
דער אייך בירופֿן האט לו זיינם רייך· אונ׳
לו זיינר הערליכֿקייט : יג דארום אויך
איר

מיר און אונטרלאש גאט דאנקן · דאש איר ·
דא איר אנט פינגט פון אונש דאז ווארט
געטליכר פרעדיגט · נאמט איר עש אויף ·
ניט אלז מענשן ווארט · זונדרן (וויא עש
דען וואר האפטיג איז) אלש גאטש ווארט ·
וועלכר אויך ווירקט אין אייך · דיא איר
גלויבט : יד דען איר זייט נאך פאלגר
ווארדן · ליבן ברידר · דער גימייני גאטש
אין יודעא · אין המשיח ישוע · דאש איר
עבן דאז זעלביגי ארליטן האבט פון אייערן
בלוט פריינדן · דאש יעני פון דען יודן :
טו וועלכי אויך דען הערן ישוע גיטויטיט
האבן · אונ׳ אירי אייגני פרופעטן · אונ׳
האבן אונש פר פאלגט · אונ׳ גיפאלן גאט
ניט · אונ׳ זיין אלן מענשן ווידר : טז
וועהרן אונש צו זאגן דען היידן · דאמיט
זיא זעליג וואורדן · אויף דאש זיא אירי
זינד דר פילן אל וועג · דען דער צארן איז
שון ענדליך איבר זיא קומן : יז איר
אבר ליבן ברידר · נאך דעם איר אייער
איין וויל בירויבט גיוועזן זיין · נאך דעם
אן גיזיכט · ניט נאך דעם הערצן · האבן
איר דעשטוא מער גיאיילט · אייער אן
גיזיכט צו זעהן איט גרוישם פר לאנגן : יח
דארום

דמרום המבן מיר וואלן לו מייך קומן (מיך פֿוילוט) לווייא מאל· מוג (דער) שטן המט מונש פֿר הינדרט: יט דען ווער מיז מונזר המפֿנונג· מדר פֿרייד· מדר קרוין דעז רומש· זייט ניט מויך מירש פֿיר מונזרם הערן ישוע המשיח· לו זיינר לו קונפֿט: כ מיר זייט יזא מונזר עהר מוג פֿרייד:

דאש דריטי קאפיטול ג

דמרום המבן מיר עש ניט ווייטר וואלן פֿר טרמגן· מוג המבן מונש לאשן וואול גיפֿאלן· דמש מיר לו מתענע מליין גילאשן וואורדן: ב מוג המבן טימותעום גיזאנט· מונזרן ברודר מוג דינר גמטש· מוג מונזרן גיהילפֿן מים עוומנגעליא המשיח· מייך לו שטערקן מוג לו דר מאנן מין מייערם גלויבן: ג דמש ניט מימאנר ווייך וואורדן מין דיזן טריבזאלן· דען מיר ווישט· דמש מיר דא לו גיזעלט זיין: ד מוג דא מיר בייא מייך וואלן· זאגטן מיר עש מייך לו פֿאר· מיר וואורדן טריבזאל המבן מישן· וויא דען מויך גישעהן מיז· מוג מיר ווישט: ה דמרום

איך עש אויך ניט לענגר פֿר טראגן· האב
איך אויש גיזאנט· דאש איך דר פֿור אייערן
גלויבן· אויך דאש ניט אייך פֿילייכֿט פֿר
זוכֿט העט דער פֿר זוכֿר· אונ׳ אונזר ארבייט
פֿר געבליך וואורד: ו נוא אבר· זוא
טיאמתעאוש לו אונז פֿון אייך קומן איז·
אונ׳ אונז פֿר קינדיגט האט אייערן גלויבן אונ׳
ליב· אונ׳ דאש איר אונזר גידענקט אלי
לייט לוס בעשטן. אונ׳ פֿר לאנגט נאך אונש
לו זעהן· וויא דען אויך אונש נאך אייך ז
ז דא זיין איר ליבן ברידר· גיטרוישטיט
וואורדן אן אייך: אין אלם אונזרם טריבזאל
אונ׳ נויט· דורך אייערן גלויבן: ח דען
נון זיין איר לעבנדיג· דיא ווייל איר שטעהט
אין דעם הערן: ט דען וואש פֿיר איינן
דאנק איר גאט פֿר געלטן אום אייך· פֿיר
אלי דיזי פֿרייד· דיא איר האבן פֿון אייך
פֿיר אונזרם גאט: י איר ביטן טאג
אונ׳ נאכֿט פֿאשט זער· דאש איר זעהן
מעגן אייער אן גיזיכֿט· אונ׳ ארשטאטן זוא
עטוואש מאנגלט אן אייערם גלויבן: יא
ער אבר גאט אונזר פֿאטר· אונ׳ אונזר הער
ישוע המשיח· שיק אונזרן וועג לו אייך:
יב אייך אבר פֿר מער דער הער· אונ׳
לאש

לאש דיא ליב פעליג ווערדן אונטר אנדר · אונ
קיגן אידר מאן (ווא דען אויך איר זיין קיגן
אייך) יג דאש אייערי הערלן גיטטערקט
אונ אונשטרעפליך זיין אין דער הייליקייט פיר
גאט אונ אונזרם פאטר · אויך דיא לו קונפט
אונזרש הערן ישוע המשיח · זאמט אלן
זיינן הייליגן :

דאש פירטי קאפיטול ד

ווייטר · ליבן ברידר · ביטן איר אייך ·
אונ דר מאנן אין דעם הערן ישוע · נאך
דעם איר פון אונש אנטפאנגן האבט · ווא
איר זאלט וואנדלן אונ גאט גיפאלן · דאש
איר איאר פעליגר ווערדיט : ב דען
איר ווישט · וועלכי גיבאט איר אייך גיגעבן
האבן דורך דען הערן ישוע : ג דען
דאז איז דער ווילן גאטש · אייער הייליגונג ·
דאש איר אייריט דיא הוריריא : ד אונ
איין איטליכר אונטר אייך וויש זיין פאש לו
ביהאלטן אין הייליגונג אונ עהרן : ה ניט
אין דער לושט זייכה · ווא דיא היידן · דיא
פון גאט ניקש ווישן · ו אונ דאש ניאמנד
לו ווייט גרייך · נאך פר פארטייל זיינן

ברודר אין האנדל׳ דען דער הער איז דער
ריכטר איבר דאז אלש׳ ווא מיר אייך זו
פאר גיזאגט אונ׳ ביזייגט האבן: ז דען
גאט האט אונש ניט בירופן זור און רייניקייט׳
זונדרן זור הייליגונג: ח ווער נוא פר
אכטיט. דער פר אכט ניט מענשן׳ זונדרן
גאט׳ דער זיינן הייליגן גייסט גיגעבן
האט אין אייך: ט פון דער ברידרליכן
ליב אבר איז ניט נויט אייך זו שרייבן׳ דען
איר זייט זעלבשט פון גאט גילערט׳ אייך
אונטר אנדר זו ליבן: י אונ׳ דאז טוט
איר אויך אן אלן ברידרן׳ דיא אין גאנץ
מאזעדוניא זיין׳ איר דר מאנן אייך אבר׳
ליבן ברידר׳ דאש איר נאך פעליגר ווערדיט:
יא אונ׳ רינגט דר נאך׳ דאש איר שטיל
זייט׳ אונ׳ רינגט דר נאך׳ דאש איר שטיל
זייט׳ אונ׳ דאש אייערי שאפיט׳ אונ׳
ארבייטיט מיט אייערן אייגנן הענדן׳ ווא
איר אייך גיבאטן האבן: יב אויף דאש
איר ערבארליך וואנדלט קיגן דיא׳ דיא
דרויטן זיין׳ אונ׳ אירר קיינש בידירפט:
יג איר וואלן אייך אבר ליבן ברידר׳ ניט
פר האלטן פון דענן׳ דיא דא שלאפן׳ אויף
דאש איר ניט טרויאריג זייט׳ ווא דיא
אנדרן׳

מנדרן· דיא קייני האפנונג האבן : יד
דען זוא איר גלויבן· דאס ישוע גישטורבן
אונ׳ אויף ער שטאנדן איז· אלזוא ווערט
גאט אויך· דיא דא אנטשלאפן זיין דורך
ישוע· מיט אים פירן : טו דען דאז
זאגן איר אייך· אלז איין ווארט דעז הערן·
דאס איר· דיא איר לעבן· אונ׳ איבר בלייבן
אין דער לו קונפט דעז הערן· ווערדן דענן
ניט פאר קומן· דיא דא שלאפן : טז
דען ער זעלבשט· דער הער· ווערט מיט
איינם פעלד גישרייא אונ׳ שטים דעז ערץ
ענגלש· אונ׳ מיט דער פוזוינן גאטש הר
נידר קומן פום הימל· אונ׳ דיא טויטן אין
האטיח ווערדן אויף ער שטעהן לו ערשט :
יז דר נאך איר· דיא איר לעבן אונ׳ איבר
בלייבן· ווערדן לו גלייך מיט דען זעלביגן
הין גירוקט ווערדן אין דען וואלקן· דעם
הערן אנט קיגן אין דער לופט· אונ׳ ווערדן
אלזוא בייא דעם הערן זיין אלי לייט : יח
זוא טרוישטיט אייך מיט דיזן ווארטן אונטר
אנגדר :

דאש פינפטי קאפיטול ה

פון דען לייטן אבר אונ׳ שטונדן· ליבן
ברידר·

ברידר· איז ניט נויט אייך צו טרייבן: ב
דען איר זעלבשט ווישט גיוויש· דאש דער
טאג דעז הערן ווערט קומן· וויא איין
דיב אין דער נאכט: ג דען ווען זיא
ווערדן זאגן· עש איז פריד· עש האט
קייני גיפאר· זוא ווערט זיא דאז פר
דערבן שנעל איבר פאלן· גלייך וויא דער
שמערץ איין שוואנגר ווייב· אונ׳ ווערדן
ניט אנט פליהן: ד איר אבר ליבן
ברידר· זייט ניט אין דער פינשטרניש·
דאש אייך דער טאג וויא איין דיב ארגרייף:
ה איר זייט אל צו אאל קינדר דעז ליכטש·
אונ׳ קינדר דעז טאגש· איר זיין ניט פון
דער נאכט· נאך פון דער פינשטרניש:
ו זוא לאשט אונש נוא ניט שלאפן· וויא
דיא אנדרן· זונדרן לאשט אונש וואכן· אונ׳
ניכטרן זיין. ז דען דיא דא שלאפן· דיא
שלאפן דעז נאכטש· אונ׳ דיא דא טרונקן
זיין· דיא זיין דעז נאכטש טרונקן: ח
איר אבר· דיא איר דעז טאגש זיין· זאלן
ניכטרן זיין· אן גיטאן איט דעם קרעבש
דעז גלויבנש אונ׳ דער ליב· אונ׳ איט דעם
העלם דער האפנונג צור זעליקייט: ט
דען גאט האט אונש ניט גיזעצט צום צארן·
זונדרן

זונדרן דיא זעליקייט לו ביזילן· דורך אונזרן
הערן ישוע המשיח : י דער פֿיר אונט
גישטארבן איז· אויף דאש· איר וואכֿן אדר
שלאפֿן· לו גלייך איט אים לעבן זאלן : יא
דארום דר מאנט אייך אונטר אנדרר· אונ׳
בויאט איינר דען אנדרן· וויא איר דען
טוט : יב איר ביטן אבר אייך· ליבן
ברידר· דאש איר דר קענט דיא אן אייך
ארבייטן· אונ׳ אייך פֿיר שטעהן אין דעם
הערן· אונ׳ אייך פֿר מאנן : יג האבט
זיא דעשטוא ליבר אום אירש ווערקש ווילן·
אונ׳ זייט פֿרידזאם איט אינן : יד איר
דר מאנן אבר אייך· ליבן ברידר· פֿר
מאנט דיא און גילאגנן· טרויטט דיא קליין
איטיגן· טראגט דיא שוואכֿן· זייט
גידולטיג קיגן אידרמאן : טו זעהט לו·
דאש ניאמאנד בויזיש איט בויזם איאמאנד פֿר
געלט· זונדרן אלי לייט יאגט דען גוטן נאך·
ביידי אונטר אנדרר אונ׳ קיגן אידר מאן :
טז זייט אלי לייט פֿרויליך : יז בעטט
און אונטר לאש : יח זייט דאנקבאר אין
אלן דינגן· דען דאז איז דער וויל גאטש·
אין המשיח ישוע· אן אייך : יט דען
גייסט דעמפֿפֿט ניט : כ דיא וויזאגונג

פֿר מכֿטיט ניט : כא פריפֿט מבר מליש ·
מונ׳ דמז גוטי ביהמלטיט : כב מיידיט
מלן בזיזן זין : כג ער מבר דער גמט
דעז פֿרידש הייליגי מייך דורך מונ׳ דורך ·
מונ׳ מייער גייטט גמנן · זמאט דער זעל
מונ׳ לייב · מוש ביהמלטן ווערדן מון
טטרעפֿליך · מויך דיא לז קונפֿט מונזרש
הערן ישוע המשיח : כד גיטרייא מיז
ער · דער מייך רופֿט · וועלכֿר ווערט עש
מויך טון : כה ליבן ברידר · בעטיט
פֿיר מונט · כו גריטט מלי ברידר מיט
דעם הייליגן קוש : כז מיך ביטווער
מייך בייא דעם הערן · דמט מיר דיזי
עפיטטל לעזן למטט מלן הייליגן ברידרן :
כח דיא גנמד מונטרש הערן
ישוע המשיח זייא מיט
מייך · מון :

אגרת פוילוס
המשולח

השנית

אל יושבי

טעסאלוניקא

לקוחה מספרי ברית הקדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון אשכנז

דער

אנדרי בריב פון פוילוס

אן דיא איינוואונר

צו טעסאלוניקא

וועלכר גנוזן מישט מויז דען בויכרן דעז
ניימן בונדז מונ׳ מיברזעלט מישט מויז
דער גריכישן שפרמך מין
דיא טייטשי
שפרמך

בשנת תצ״ו לפ״ק

דער אנדרי בריב

פון פוילוס אן דיא קהילה צו טעסאלוניקא:

דאש ערשטי קאפיטול א

פאוילוש אונ׳ שילבאנוש אונ׳ טיאמתעאוש·
דער גיאיינן צו טעסאלוניך אין גאט אונזרם
פאטר· אונ׳ דעם הערן ישוע המשיח:
ב גנאד זייא מיט אייך· אונ׳ פריד פון
גאט אונזרם פאטר· אונ׳ דעם הערן ישוע
המשיח: ג מיר זאלן גאט דאנקן אלי
צייט אום אייך· ליבן ברידר· וויא עש
ביליג איז· דען אייער גלויב וזאקשט זער·
אונ׳ דיא ליב איינש איטליכן אונטר אייך אלן

ניאט צו קיגן אנגדר : ד אלזוא· דאש
איר אונט אייער רימן אונטר דען גיאיינן
גאטש· פון אייער גידולט אונ׳ גלויבן· אין
אלן אייערן פר פאלגונגן אונ׳ טריבזאלן· דיא
איר דולדיט : ה וועלכיש אן ליידט· דאש
גאט רעכט ריכטן ווערט· אונ׳ איר ווירדיג
ווערדיט צום רייך גאטש· איבר וועלכם
איר אויך ליידיט : ו נאך דעם עש
רעכט איז ביים גאט צו פר געלטן טריבזאל·
דענן· דיא אייך טריבזאל אן לעגן : ז
אייך אבר· דיא איר טריבזאל ליידיט· רוה
איט אונש· ווען נון דער הער ישוע ווערט
אופנבארט ווערדן פום הימל· זאמט דען
ענגלן זיינר קראפט : ח אונ׳ איט פייאר
פלאמן· ראך צו געבן איבר דיא· זוא
גאט ניט דר קענן· אונ׳ איבר דיא· זוא
ניט גיהוירזאם זיין דעם עוואנגעליא אונזרש
הערן ישוע האשיח : ט וועלכי ווערדן
פיין ליידן· דאז איביגי פר דערבן פון דעם
אן גיזיכט דעז הערן· אונ׳ פון זיינר הערליכן
מאכט : י ווען ער קומן ווערט· דאש
ער הערליך ארשיין איט זיינן הייליגן· אונ׳
וואונדר באר איט אלן גלויביגן· דען אונזר
ליידניש אן אייך פון דעם זעלביגן טאג האבט
איר

מיר גיגלויבט : יא מוז דר המלבן בעטן
מיר מויך מלי לייט פיר מייך : דמש מוזר
גמט מייך ווירדיג מאך דעז בירופש · מוז
דר פיל מליש וואול גיפאלן דער גיט · מוז
דמז ווערק דעז גלויבנש מין דער קראפט :
יב מויך דמש מן מייך גיפרייטש ווערט דער
נמם מוזרש הערן ישוע המשיח · מוז מיר
מן מים · נמך דער גנמד גמטש מוז דעז
הערן ישוע המשיח :

דאש אנדרי קאפיטול ב

מבר דער לו קונפט המלבן מוזרש הערן
ישוע המשיח · מוז מוזר פר זמלונג לו מים ·
ביטן מיר מייך · ליבן ברידר : ב דמש
מיר מייך ניט במלר ביוועגן למטש פון מייערם
זין נמך דר טרעקן · ווערר דורך גייטש ·
נמך דורך ווארט · נמך דורך בריב · מלז
פון מוזש גיזמנט · דמש דער טמג המשיח
פר המנדן זייא : ג למטש מייך ניומנד
פר פירן מין קיינרלייא ווייז · דען ער קומט
ניט · עש זייא דען · דמש לו פאר דער
מב פאל קום · מוז מופנבארט ווערט דער
מענש דער זינדן · מוז דמש קינד דעז פר
דערבנש :

דערבנט: ד דער דא איז איין ווירד ווערטיגר
אונ׳ זיך איבר העבט איבר אליש׳ דאז גאט
אדר גאטט דינשט היישט׳ אלזוא׳ דאש
ער זיך זעץ אין דען טעאפיל גאטט׳ אלז
איין גאט׳ אונ׳ גיבט זיך פיר׳ ער זייא
גאט: ה גידענקט איר ניט דראן׳ דאש
איך אייך זולכש זאגט׳ דא איך נאך בייא
אייך וואר: ו אונ׳ וואש עש נאך אויף
הלט׳ ווישט איר׳ דאש ער אופנבארט
ווערט צו זיינר צייט: ז דען עש דעגיט
זיך שון בירייט דיא בויזהייט הייאליך׳ אונ׳
דאש דער עש איצט אויף העלט׳ אוש הין
וועק גיטאן ווערדן: ח אונ׳ אלז דען
ווערט דער בויזהאפטיגי אופנבארט ווערדן׳
וועלכן דער הער אום ברינגן ווערט איט
דעם גייטט זיינט אונדש׳ אונ׳ ווערט זיין
איין ענד אאכן׳ דורך דיא ארשיינונג זיינר
צו קונפט: ט דאש׳ וועלכט צו קונפט
גישיכט נאך דער ווירקונג דעז שטן׳ איט
אלירליא ליגן האפטיגן קרעפטן׳ אונ׳ צייכן׳
אונ׳ וואונדרן: י אונ׳ איט אלרליא פר
פירונג צור און גירעכטיקייט׳ אונטר דענן׳
דיא פר לארן ווערדן׳ דא פיר׳ דאש זיא
דיא ליב צור וואר הייט ניט האבן אן גינואן׳
דאש

דאש זיא זע̇ליג וזאורדן : יא דארום
ווערט אינן גאט קרעפ̇טיגי אירטום זענדן ·
דאש זיא גלויבן דער ליגן : יב אויך
דאש גיריכ̇טיט ווערדן אלי דיא דער וואר
הייט ניט גלויבן · זונדרן האבן לושט אן דער
און גירעכ̇טיקייט : יג איר אבר זאלן
גאט דאנקן אלי לייט אום אייך · גיליבטי
ברידר פ̇ון דעם הערן · דאש אייך גאט
דר וועהלט האט פ̇ון אן פ̇אנג לזר זעליקייט ·
אין דער הייליגונג דעז גייסטש · אוג̇ אים
גלויבן דער וואהרייט : יד דאריין ער
אייך בירופ̇ן האט דורך אונזר עוואנגעליאום ·
לום הערליכ̇ן אייגנטום · אונזרש הערן ישוע
האשיח : טו זוא שטעהט נון · ליבן
ברידר · אוג̇ האלטיט אן דען זאלונגן · דיא
איר גילערט זייט · עש זייא דורך אונזר
וואר̇ט · אדר עפ̇ישטל : טז ער אבר
אונזר הער ישוע האשיח · אוג̇ גאט · אוג̇
אונזר פ̇אטר · דער אונש האט גיליבט · אוג̇
גיגעבן איינן איב̇יגן טרוישט · אוג̇ איין
גוטי האפ̇נונג · דורך גנאד : יז דער
דר אאן אייערי הערלן · אוג̇ שטערק אייך
אין אלרלייא לער אוג̇ גוטם ווערקן :

דאש דריטי קאפיטול ג

ווייטר· ליבן ברידר· בעטיט פיר אונש·
דאש דאז וואהרט דעז הערן לויך· אונ
גיפרייטט ווערד· וויא ביים אייך: ב אונ
דאש איר דר לעטט ווערדן פון דען און
ארטיגן אונ ארגן אענטן· דען דער גלויב
איז ניט אידר אמנש דינג: ג אבר דער
הער איז טרייא· דער ווערט אייך שטערקן
אונ ביוואהרן פיר דעם ארגן: ד איר פר
זעהן אונש אבר לו אייך אין דעם הערן· דאש
איר טוט אונ טון ווערדט· וואש איר אייך
גיביטן: ה דער הער אבר ריכט אייערי
הערלן לו דער ליב גאטש· אונ לו דער גידולט
האשיח: ו איר גיביטן אייך אבר· ליבן
ברידר· אין דעם נאמן אונזרש הערן ישוע
האשיח· דאש איר אייך אנטליהט פון אלים
ברודר· דער דא און ארדינטליך וואנדלט· אונ
ניט נאך דער זאלונג· דיא ער פון אונש
אנטפאנגן האט: ז דען איר ווישט· וויא
איר אונש זאלט נאך פאלגן· דען איר זיין
ניט און ארדינטליך אונטר אייך גיוועזן: ח
האבן אויך ניט אום זונשט דאז ברויט גינומן
פון אימאנד· זונדרן איט ארבייט אונ איה
טאג

טאג אונ׳ נאכ̄ט האבן איר גיווירקט· דאש
איר ניט אימאנד אונטר אייך בישווערליך
ווערן: ט ניט דארוף· דאש איר דאז
ניט אאכ̄ט האבן· זונדרן דאש איר אונש
זעלבשט לוף פ̄יר בילד אייך געבן· אונש
נאך לו פ̄אלגן: י אונ׳ דא איר בייא
אייך וואר̄ן· גיבאטן איר אייך זולכ̄ש·
דאש· זוא אימאנד ניט וויל ארבייטן·
דער זאל אויך ניט עשן: יא דען איר
הערן· דאש עטליכ̄י אונטר אייך וואנדלין
און ארדינטליך· אונ׳ ארבייטן ניקש· זונדרן
טרייבן פ̄יר וויל: יב זולכ̄ן אבר גיביטן
איר· אונ׳ דד אאנן זיא· דורך אונזרן
הערן ישוע האשיח· דאש זיא איט שטילף
וועזן ארבייטן· אונ׳ איר אייגן ברויט עשן:
יג איר אבר· ליבן ברידר· ווערדיט
ניט פ̄ר דרוישן גוטש לו טון: יד זוא
אבר אימאנד ניט גיהוירזאף איז אונזרף
וואר̄ט· דען לייכ̄נט אן דורך איינן בריב̄·
אונ׳ האבט ניקש איט אים לו שאפ̄ן· אויף
דאש ער שאף רויט ווערד: טו דאך
האלטיט אים ניט אלש איינן פ̄יינד· זונדרן
פ̄ר אאנט אים אלש איינן ברודר: טז
ער אבר דער הער דעז פ̄רידש· געב
אייך

* (o) *

אייך פריד אלנט האלבן אונ׳ אויף אלרלייא
וויז · דער הער זייא מיט אייך אלן : יז
דער גרוש מיט מיינר האנד פוילי · דאז
איז דאז לייכן אין אלן בריבן · אלזוא שרייב
איך : יח דיא גנאד אונזרש הערן
ישוע המשיח זייא מיט אייך
אלן · אמן :

גישריבן פון אתענע :

*

* (o) *

*

אגרת פוילוס
המשולח
הראשונה
אל
טימוטאוס

לקוחה מספרי ברית החדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון אשכנז

דער
עדשטי בריב פון פוילוס
אן דען
טימוטאוס

ועלכר גנואן אישט אויז דען בויכרן דעז
נייאן בונדז אונ׳ איבר׳ועלט אישט אויז
דער גריכישן שפראך אין
דיא טייטשי
שפראך

בשנת תצ״ו לפ״ק

דער

ערשטי בריב פון פוילוס אן דען טימוטאום:

דאש ערשטי קאפיטול א

פוילוס איין אפושטיל יטוע המשיח · נאך
דעם ביפעל גאטט אונזרש היילאנדש · אונ׳
דעז הערן יטוע המשיח · דער אונזר האפנונג
איז: ב טימאתעא מיינם רעכט שאפנן
זון אים גלויבן · גנאד · בארמהערליקייט ·
פריד פון גאט אונזרם פאטר · אונ׳ אונזרם
הערן יטוע המשיח: ג וויא איך דיך
דר מאנט האב דאש דואלו עפעזא בליבטט ·
דא איך אין מאלעדוניאם לאג · אונ׳
גיביטיטט עטליכן · דאש זיא ניט אנדרש
לעריטן:

לערטן: ד מויך ניט מכ̄ט העטן מויך
דיא פ̄מבלן מונ̄ דער גישלעכ̄ט רעגישטר·
דיא קיין ענד המבן· מונ̄ ברינגן פ̄רמגן מויך·
מער דען בעשרונג צו גמט מיס גלויבן: ה
דען דיא הויבט שומה דעז גיבמטש מיז· ליב
פ̄ון ריינס הערצן· מונ̄ פ̄ון גוטס גיוויסן·
מונ̄ פ̄ון מון גיפ̄ערבטס גלויבן: ו וועלכ̄ר
המבן עטליכ̄י גיפ̄עלט· מונ̄ זיין מוס גיוומגט
צו מון גיצס גישוועץ: ז וומלן דער טריפ̄ט
מיישטר זיין· מונ̄ פ̄ר שטעהן ניט וומס זיא
זמגן· מדר וומס זיא זעצן: ח מיר
וויסן מבר· דמס דמז גיזעץ גוט מיז· זוא
זיין מיממנד רעכ̄ט ברויכ̄ט: ט מונ̄
וויסט זולכ̄ש· דמס דעס גירעכ̄טן קיין
גיזעץ גיגעבן מיז· זונדרן דען מון גירעכ̄טן
מונ̄ מון גיהורזמאן· דען גמט לויזן מונ̄
זינדרן· דען מון הייליגן מונ̄ מון גיישטליכ̄ן·
דען פ̄מטר מערדרן מונ̄ מוטר מערדרן· דען
טויט שלעגרן: י דען הורן· דען קנמבן
שענדרן· דען מענשן דיבן· דען ליגנרן·
דען מיין מייידיגן· מונ̄ זוא עטוומס מער
דער היילזמאן לער ווידר מיז: יא נמך
דעס הערליכ̄ן עוומנגעליא דעז זעלביגן
גמטש· וועלכ̄ש מיר פ̄ר טרוימט מיז: יב
מונ̄

אונ׳ איך דאנק אונזרן הערן האשיח ישוע׳
דער איך שטארק גימאכ̄ט · אונ׳ טרייא
גימאכ̄טיט האט · אונ׳ גיזעלט אין דאז מאט :
יג דער איך לו פ̄אר וואר איין לעשטרר ·
אונ׳ איין פ̄ר פ̄אלגר · אונ׳ איין שאעהר ·
אבר איר איז דיא בארמהערליגקייט ווידר
פ̄ארן · דען איך האב עש און ווישנד גיטאן ·
איס און גלויבן : יד עש איז אבר
דעשטוא רייכ̄ר גיוועזן דיא גנאד אונזרש
הערן · זאמט דעם גלויבן · אונ׳ דער ליב ·
דיא אין האשיח ישוע איז : טו דען
דאז איז יוא גיווישליך וואר · אונ׳ איין טייאר
ווערטיט ווארט · דאש האשיח ישוע קומן
איז אין דיא וועלט · דיא זינדר זעליג לו
מאכ̄ן · אונטר וועלכ̄ן איך דער פ̄יר נעמשטי
בין : טז אבר דארום איז איר בארם
הערליקייט ווידר פ̄ארן · אויך דאש אן איר
פ̄יר נעמליך ישוע האשיח ער לייגט אלי גידולט ·
לום עקשעמפל דענן · דיא אן אין גלויבן
זאלטן לום איביגן לעבן : יז אבר גאט
דען איב̄יגן קיניג · דעם און פ̄ר גענגליכ̄ן ·
אונ׳ און זיכ̄ט בארן אונ׳ אליין ווייזן · זייא
עהר אונ׳ פרייש אין איב̄יקייט · אמן : יח
דיזיגיבאט ביפ̄על איך דיר · איין זון טימותעה ·
נאך

נאך דען פֿאריגן ווייזאגונגן איבר דיר ·
דאש דוא אין דען זעלביגן אייני גוטי ריטר
טאפֿט איבשט : יט אונ׳ האבשט דען
גלויבן אונ׳ גוט גיוויסן · וועלכֿי עטליכֿי פֿון
זיך גישטושן · אונ׳ אם גלויבן שיף ברוך
ארליטן האבן : כ אונטר וועלכֿן איז
היאינעאוש אונ׳ אליקשנדר · וועלכֿי איך האב
דעם שטן גיגעבן · דאש זיא גיליכֿטיגט
ווערדן · ניט אער לו לעשטרן :

דאש אנדרי קאפיטול ב

זוא דר מאן איך נוא · דאש מאן פֿיר אלן
דינגן לו ערשט טוא ביט · גיבעט · פֿיר
ביט אונ׳ דאנק זאגונג · פֿיר אלי מענשן :
ב פֿיר דיא קיניג אונ׳ פֿיר אלי אוברקייט ·
אויך דאש איר איין גירוהליכֿט אונ׳ שטילש
לעבן פֿירן מעגן · אין אלר גאט זעליקייט
אונ׳ ערבארקייט : ג דען זולכֿש איז גוט ·
דא לו אויך אן גינעם פֿיר גאט אונזרם
היילאנד : ד וועלכֿר ווילן · דאש אלן
מענשן גיהאלפֿן ווערד · אונ׳ לור ארקענטניש
דער ווארהייט קומן : ה דען עש איז
איין גאט אונ׳ איין מיטלר לוויסן גאט אונ׳

דען מענשן· נעמליך דער מענש המשיח
ישוע : ו דער זיך זעלבשט גיגעבן
האט פאר אלי לור ערלעזונג · דאס זולכס
לו זיינר לייט גיפרעדיגט וואורד : ז דא
לו איך גיזעלט בין איין פרעדיגר אונ׳ אפושטל
(איך זאג דיא וואהייט אין המשיח · אונ׳
ליג ניט) · איין לערר דער היידן · אים
גלויבן אונ׳ אין דער וואהייט : ח זוא
וויל איך נוא · דאס דיא מענר בעטן אן אלן
אורטן · אונ׳ אויך היבן היילינגי הענד · און
לארן אונ׳ לווייפל : ט דעז זעלביגן גלייכן
דיא ווייבר · דאס זיא אין לירליכם קלייד ·
מיט שאם אונ׳ לזכט זיך שמיקן · ניט מיט
לעפפן אדר גאלד אדר פערלן אדר קעשטליכם
גיוואנד : י זונדרן וויא זיך עש לימט
דען ווייברן · דיא דא גאט זעליקייט ביווייזן ·
דורך גוטי ווערק : יא איין ווייב לערני
אין דער שטיל · מיט אלר אונטר טעניקייט :
יב איינם ווייב אבר גישטאט איך ניט ·
דאס זיא לערי אויך ניט דאס זיא דעז מאנש
הער זייא · זונדרן שטיל זייא : יג דען
אדם איז אם ערשטן גיואכט · דר נאך
חוה : יד אונ׳ אדם וואר ניט פר פירט ·
דאז ווייב אבר וואהר פר פירט · אונ׳ האט
דיא

דיא איבר טרעטונג איין גיפירט : טו
זיא ווערט אבר זעליג ווערדן דורך קינדר
לייגן · זוא זיא בלייבן אים גלויבן · אונ׳
אין דער ליב · אונ׳ אין דער הייליגונג ·
זאמט דער לוכט :

דאש דריטי קאפיטול ג

דאז איז יוא גיוויסליך וואר · זוא איאמאנד
איין בישויפט אמט ביגערט · דער ביגערט
איין קעטטליך ווערק : א עט זאל
אבר איין בישויך און שטרעפליך זיין · איינש
ווייבש מאן · ניכטרן מעשיג · זיטיג ·
גאשט פרייא · לערהאפטיג : ג ניט
איין ווין זויפר · ניט בוכן · ניט און
עהרליכי האנטירונג טרייבן · זונדרן גילינדי ·
ניט האדר האפטיג · ניט גייליג : ד דער
זיינק אייגנן הויש וואול פיר שטעה · דער
גיהוירזאמי קינדר האב · איט אלר ערבאר
קייט : ה (זוא אבר איאמאנד זיינק
אייגנן הויש ניט ווייש פיר לו שטעהן · ווא
ווערט ער דיא גיאייני גאטש פר זארגן :

ו . ניט איין נייאלינג · אויך דאש ער זיך
ניט אויך בלאש · אונ׳ דעם לעשטרר אינש
אורטייל פאל : ז ער אוש אבר אויך
איין גוט לייגניש האבן פון דענן · דיא
דרויטן זיין · אויך דאש ער ניט פאל דעם
לעשטירר אין דיא שאמך אונ׳ שטריק : ח
דעז זעלביגין גלייכן דיא דינר זאלן ערבאר
זיין · ניט לווייא לינגיג · ניט וויין זייפר ·
ניט און עהרליכי האנטירונג טרייבן : ט
דיא דאז גיהיימניש דעז גלויבנש אין ריינם
גיוויטן האבן : י אונ׳ דיא זעלביגן לאש
אאן לו פאר פר זוכן · דר נאך לאש אאן
זיא דינן · ווען זיא און שטרעפליך זיין :
יא דעז זעלביגן גלייכן אירי ווייבר זאלן
ערבאר זיין · ניט לעשטרן · ניכטרן · טרייא
אין אלן דינגן : יב . דיא דינר לאש איינן
איטליכן זיין איינש ווייבש אאן · דיא אירן
קינדרן וואול פיר שטעהן · אונ׳ אירן אייגן
הייזרן : יג וועלכי אבר וואול דינן · דיא
דר ווערבן אינן זעלבשט איין גוטי שטופן ·
אונ׳ אייני גרוישי פריידיקייט אים גלויבן ·
אין האשיח ישוע : יד זולכש שרייב
איך דיר · אונ׳ האך אויך שירשטי לו דיר
לו

לו קומן : טו זוא איך אבר פֿר לעג·
דאש דוא ווישט· וויא דוא וואנדלן זאלשט
אין דעם הויש גאטש· וועלכֿש איז דיא
גיאייני דעז לעבנדיגן גאטש· איין פפֿיילר
אונ׳ גרונד פֿעשט דער וואהרהייט : טז
אונ׳ קינדליך גרויש איז דאז גאט זעליגי
גיהיימניש· גאט איז אופֿנבארט אים
פֿלייש· גירעכֿט פֿערטיגט אים גיישט·
ארשינן דען ענגלן· גיפרעדיגט דען היידן·
גיגלויבט פֿון דער וועלט· אויך גינומן אין
דיא הערליקייט :

דאש פירטי קאפיטול ד

דער גיישט אבר זאגט דייטליך· דאש
אין דען לעלטן לייטן ווערדן עטליכֿי פֿון
דעם גלויבן אב טרעטן· אונ׳ אן האנגן
דען פֿר פֿירישן גיישטרן· אונ׳ לערן דער
טייבֿל : ב דורך דיא· זוא אין גלייש
ניריא ליגן רידר זיין· אונ׳ בראנד אמל אין
אירם גיוויסן האבן : ג אונ׳ פֿר ביטן
עהליך לו ווערדן· אונ׳ לו אייזן דיא שפייז·

דיא גאט גישאפֿן האט · לו נעמן מיט
דאנק זאגונג דען גלייביגן · אונ׳ דענן · דיא
דיא וואהרהייט דר קענן : ד דען אלי
קריאטואר גאטש איז גוט · אונ׳ ניקש פֿר
ווערפֿליך · דאז מיט דאנק זאגונג אנט
פֿאנגן ווערט : ה דען עש ווערט
גיהיילינגט דורך דאז וואר גאטש אונ׳
גיבעט : ו ווען דוא דען ברידרן זולכֿש
פֿיר האלטשט · זוא ווערשטו איין גוטר
דינר ישוע המשיח זיין · אויך ער לאגן
אין דען וואר דעז גלויבנש · אונ׳ דער
גוטן לעהר · בייא וועלכֿר דוא אימר דאר
גיוועזן בישט : ז דער און גייטליכֿן
אבר אונ׳ אלט פֿעטלישן פֿאבלן אנטשלאג
דיך · איב דיך זעלבשט אבר אן דער גאט
זעליקייט : ח דען דיא לייבליכֿי איבונג
איז וועניג ניץ · אבר דיא גאט זעליקייט
איז לו אלן דינגן ניץ · אונ׳ האט דיא פֿר
הייטונג דיזש אונ׳ דעז לו קינפֿטיגן לעבנש :
ט דאז איז יוא גוויטליך וואר · אונ׳ איין
טייאר ווערטש וואר : י דען דא הין
ארבייטן איר אויך · אונ׳ ווערדן גישמעכֿט ·
דאש איר אויך דען לעבנדיגן גאט גיהאפֿט
האבן ·

האבן · וועלכר איז דער היילאנד אלר
מענטן · זונדרליך אבר דער גלויביגן: יא
זולכש גיבייט אונ׳ לעהר : יב ניאמנד
פר אכט דייני יוגנד · זונדרן זייא איין
פיר בילד דען גלייביגן אים ווארט · אים
וואנדל · אין דער ליב · אים גייטט ·
אים גלויבן · אין דער קייטהייט : יג
האלט אן איט לעזן · איט דר מאנן · איט
לערן · ביז איך קום : יד לאש ניט
אויש דער אכט דיא גאב · דיא דיר גיגעבן
איז דורך דיא וויזאגונג · איט האנד אויף
לעגונג דער עלטיטטן : טו זולכש
ווארט · דא איט גיט אום · אויף דאש
דיין צו נעמן אין אלן דינגן אופנבאר זייא :
טז האב אכט אויף דיך זעלבטט · אונ׳
אויף דיא לער · ביהאר אין דיזן שטיקן ·
דען וואו דוא זולכש טוטט · ווערטטו דיך
זעלבטט זעליג מאכן · אונ׳ דיא דיך הערן:

דאש פינפטי קאפיטול ה

איינן אלטן שעלט ניט · זונדרן דר מאן
אים אלש איינן פאטר · דיא יונגן אלש דיא
ברידר:

ברידר: ב דיא אלטן ווייבר אלש דיא
מיטר. דיא יונגן אלש דיא שוועשטרן.
מיט אלר קייטהייט: ג עהר דיא
ווטווין. וועלכי רעכטי ווטווין זיין:
ד זוא אבר אייני ווטווי קינדר אדר נעפן
האט. זולכי לאש לו פאר לערנן אירי
אייגני הייזר געטליך רעגירן. אונ דען
עלטרן גלייכיש פר געלטן. דען דאז איז
וואול גיטאן. אונ אן גינעם פיר גאט:
ה דאז איז אבר אייני רעכטי ווטווי.
דיא איין זאם איז. דיא אירי האפנונג
אויף גאט שטעלט. אונ בלייבט אם גיבעט.
אונ פלעהן טאג אונ נאכט: ו וועלכי
אבר אין וואול לישטן לעבט. דיא איז
לעבנדיג טויט: ז זולכש גיבייט. אויף
דאש זיא און טאדליך זיין: ח זוא אבר
אימאנד דיא זיינן: זונדרליך זייני הויש
גינאשן ניט פר זארגט. דער האט דען
גלויבן פר לייקנט. אונ איז ערגר דען
איין הייד: ט לאש קייני ווטווי דר
וועהלט ווערדן אונטר זעכציג יארן. אונ
דיא דא גיוועזן זייא איינט מאנט ווייב:
י אונ דיא איין לייגניש האב גוטר ווערק.
זוא

זוא זיא קינדר אויף גילויגן האט· זוא זיא
גאשט פרייא גיוועזן איז· זוא זיא דער
הייליגן פיש גיוואשן האט· זוא זיא דען
טריבזעליגן האנד רייכונג גיטאן האט·
זוא זיא אלם גוטן ווערק נאך קומן איז:
יא דער יונגן וויטווין אבר אנטשלאג דיך·
דען ווען זיא גייל וואדרן זיין ווידר האטיח·
זוא וואולן זיא פרייאן: יב אונ׳ האבן
איר אורטייל· דאש זיא דען ערשטן גלויבן
פר ברויכן האבן: יג דא נעבן זיין זיא
פויל· אונ׳ לערנן אום לויפן דורך דיא
הייזר· ניט אליין אבר זיין זיא פויל· זונדרן
אויך שוועליג אונ׳ פיר וויליג· אונ׳ רידן
דאז ניט זיין זאל: יד זוא וויל איך נוא·
דאש דיא יונגן וויטווין פרייאן· קינדר
לייגן· הויש האלטן· דעם ווידר זאכר
קייני אורזאך געבן לו שעלטן: טו דען
עש זיין שון עטליכי אום גיוואנד· דעם
שטן נאך: טז זוא אבר איין גלויביגר
אדר גלייביגינה וויטווין האט· דער פר
זארג דיא זעלביגן· אונ׳ לאש דיא גיאייני
ניט בישווערט ווערדן· אויף דאש דיא·
זוא רעכטי וויטווין זיין· אעגן גנוג האבן:

יד דיא עלטישטן· דיא וואול פֿיר שטעהן·
דיא האלט מאן לווייפֿאכֿר עהרן וועהרט·
זונדרליך דיא דא ארבייטן מיט וואהרט אונ׳
אין דער לער : יח דען עש שפריכֿט
דיא שריפֿט· דוא זאלשט דעם אוקשן ניט
דאז מויל פֿר בינדן· דער דא דרעשט·
אונ׳ איין ארבייטר איז זיינש לוינש ווערט :
יט ווידר איינן עלטישטן נים קייני קלאג
אויף· אויסר לווייאן אדר דריאן לייגן :
כ דיא דא זינדיגן· דיא שטראף פֿיר
אלן· אויף דאש זיך אויך דיא אנדרן
פֿירכֿטן : כא איך ביליג פֿיר גאט אונ׳
דעם הערן ישוע המשיח· אונ׳ דען אויש
ער וועהלטן ענגלן· דאש דוא זולכֿש
האלטשט· און אייגן גוט דינקל· אונ׳
ניקש טושט נאך גונשט : כב דיא
הענד לעג ניאמנד באלד אויף· אמך דיך
אויך ניט טייל האפֿטיג פֿרעמדר זינדן·
האלט דיך זעלבר קייש : כג טרינק
ניט מער וואסר· זונדרן ברויך איין וועניג
וויינש· אום דיינש מאגנש ווילן· אונ׳
דאש דוא אופֿט קראנק בישט : כד
עטליכֿר מענשן זינד זיין אופֿנבאר· דאש
מאן

מאן זיא פֿאר הין ריכֿטן קאן · עטליכֿר מבר
ווערדן הער נאך מופֿנבאר : כה דעז
זעלביגן גלייכֿן מויך עטליכֿר גוטי ווערק
זיין לז פֿאר מופֿנבאר · מוז דיא מנדרן
בלייבן מויך ניט פֿר בארגן :

דאש זעקשטי קאפיטול ו

דיא קנעכֿט זוא מוגטר דעם יאך זיין ·
זאלן מירי הערן אלר עהרן וועהרט האלטן ·
מויך דאש ניט דער נאם גאטט מוז דיא
לער פֿר לעשטרט ווערד : ב וועלכֿי
מבר גלייביגי הערן האבן · זאלן דיא זעלביגן
ניט פֿר מכֿטן (מיט דעם שיין) דאש זיא
ברידר זיין · זונדרן זאלן פֿיל מער דינשט
באר זיין · דיא ווייל זיא גלויביג מוז גיליבט ·
מוז דער וואול טאט טייל האפֿטיג זיין ·
זולכֿט לער מוז דר מאן : ג זוא מיאמנד
מנדרט לערט · מוז בלייבט ניט בייא דען
הייליזאמן ווארטן מונזרש הערן ישוע המשיח ·
מוז בייא דער לער פֿון דער גאט זעליקייט :
ד דער איז פֿר דישטרט · מוז ווייש ניקש ·

זונדרן איז זייכטיג אין פרמגן אונ׳ ווארט
קריגן · אויש וועלכן אנטשפרינגט נייד ·
האדר · לעשטרונג · בויזי ארגוואון : ה
שול גיזענק זולכר מענשן · דיא זו ריטי זין
האבן · אונ׳ דער וואהייט בירויבט זיין ·
דיא דא מיינן · גאט זעליקייט זייא איין
גיווערב · טוא דיך פון זולכן : ו עש
איז אבר איין גרויטר גיווין · ווער גאט
זעליג איז · אונ׳ לאשט אים גיניגן : ז
דען איר האבן ניקט אין דיא וועלט בראכט ·
דארום אופנבאר איז · איר ווערדן אויך
ניקט הינויט ברענגן : ח ווען איר אבר
נארונג אונ׳ קליידר האבן · זוא לאשט אונש
ביניגן : ט דען דיא דא רייך ווערדן
וואלן · דיא פאלן אין פר זוכונג אונ׳ שטריק ·
אונ׳ פיל טעריכטר אונ׳ שעדליכר לישט ·
וועלכי פר זענקן דיא מענשן אינש פר דערבן
אונ׳ פר דאמניש : י דען גיין איז איין
וואורצל אליש איבלש · וועלכש האט עטליכי
גילישטיט · אונ׳ זיין פום גלויבן איהר
גיגאנגן · אונ׳ מאכן אין זעלבשט פיל
שמערצן : יא אבר דוא גאטש מענש
פלייך זולכש · יאג אבר נאך דער גירעך
טיקייט ·

טיקייט · דער גאט זעליקייט · דעם גלויבן ·
דער ליב · דער גידולט · דער זאנפט אוט:
יב קעאפף דען גוטן קאאפף דעז גלויבנש ·
ארגרייף דאז איבֿיגי לעבן · דא לו דוא
אויך בירופֿן בישט · אונ׳ ביקאנט האשט איין
גוט ביקענטניש פֿיר פֿילן לייגן: יג איך
גיביט דיר פֿיר גאט · דער אלי דינג
לעבנדיג מאכֿט · אונ׳ פֿיר האשיח ישוע ·
דער אונטר פאנליא פילאטא בילייגט האט
איין גוט ביקענטניש: יד דאש דוא
האלטישט דאז גיבאט און פֿלעקן · און פֿר
טאדליך · ביז אויף דיא ארשיינונג אונזרש
הערן ישוע האשיח: טו וועלכֿי ווערט
לייגן לו זיינר לייט · דער זעליגי אונ׳ אליין
גיוואלטיגי · דער קיניג אלר קיניגי אונ׳
הער אלר הערן: טז דער אליין און
שטערבליקייט האט · דער דא וואונט אין
איינם ליכֿט · דא נימאנד לו קואן קאן ·
וועלכֿן קיין מענש גיזעהן האט · נאך זעהן
קאן · דעם זייא עהר אונ׳ איבֿיגש רייך ·
אאן: יז דען רייכֿן פֿון דיזר וועלט
גיביט · דאש זיא ניט שטוילן זיין · אויך
ניט האפֿן אויף דען און גיווישן רייכֿטום ·
זונדרן

זונדרן אויך דען לעבנדיגן גאט· דער אונש
דאר גיבט רייכליך אלרליא לו גינישן : יח
דאש זיא גוטש טון· רייך ווערדן אן גוטן
ווערקן· גערן געבן· ביהילפליך זיין :
יט שעץ זאמלן אינן זעלבשט· איין גוטן
גרונד אויך דאז לו קינפטיגי· דאש זיא
ארגרייפן דאז איביגי לעבן : כ אך
טיאמתעה· ביוואר דאז דיר פר טרויאט
איז· אונ׳ מייד דיא און גיישטליכי לויזי
גישוועץ· אונ׳ דאז גילענק דער פאלש
ביריאטן קונשט : כא וועלכי עטליכי
פיר געבן· אונ׳ פעלן דעז גלויבנש·
דיא גנאד זייא מיט דיר
אמן :

גישריבן פון לאודיצעא· דיא דא איז איינ
הויבט שטאט דעז לאנדש פריגיא
פאקאליאנא :

* * * *
* * *
* *
*

אגרת פוילוס
המשולח

השנית

אל

טימוטאוס

לקוחה מספרי ברית החדשה ומועתקה
מלשון יון ללשון אסכנז

דער

אנדרי בריב פון פוילוס

אן דען

טימוטאוס

וועלכר גמאן אישט מויז דען בויכרן דעז
ניימן בונדז מוז מיבדזעלט אישט מויז
דער גריכישן שפרמך אין
דיא טייטשי
שפרמך

בשנת תצ"ו לפ"ק

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0080
DFG

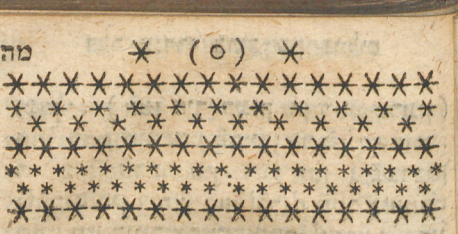

דער

אנדרי בריב פון פוילוס אן דען טימוטאום:

ראש ערשטי קאפיטול א

פוילוס איין מפושטל ישוע המשיח דורך דען
ווילן גאטס· נאך דער פר היישונג דעז
לעבנס אין המשיח ישוע: ב מיינם ליבן
זון טימאתעא· גנאד· במרמהערליקייט·
פריד פון גאט דעם פאטר· אונ׳ המשיח
ישוע אונזרם הערן: ג איך דאנק גאט·
דעם איך דין פון מיינן פאר עלטרן הער אין
ריינם גיוויסן· דאס איך און אונטר לאש
דיין גידענק אין מיינם גיבעט טאג אונ׳
נאכט: ד אונ׳ איך פר לאנגט דיך צו
זעהן·

זעהן· (ווען איך דענק אן דייני טרענן)
אויך דאש איך מיט פריידן דר פילט וואורד:
ה אונ׳ ארינר מיך דעז און גיפערבטן
גלויבנש אין דיר· וועלכר צו פאר גיוואונט
האט אין דיינר גרויש מוטר לאידע· אונ׳
אין דיינר מוטר עוניקע· בין אבר גיוויש·
דאש אויך אין דיר: ו אום וועלכר זאך
ווילן איך דיך ארינר· דאש דוא דר וועקשט
דיא גאב גאטש· דיא אין דיר איז· דורך
דיא אויך לעגונג מיינר הענד: ז דען
גאט האט אונש ניט גיגעבן דען גייטש דער
פורכט· זונדרן דער קראפט· אונ׳ דער
ליב· אונ׳ דער צוכט: ח דארום זוא
שעם דיך ניט דאז ליינגניש אונזרש הערן·
נאך מיינר· דער איך זיין גיבונדנר בין·
זונדרן לייד דיך מיט דעם עוואנגעליא· וויא
איך· נאך דער קראפט גאטש: ט דער
אונש האט זעליג גימאכט· אונ׳ בירופן
מיט איינם הייליגן רוך· ניט נאך אונזרן
ווערקן· זונדרן נאך זיינם פיר זאן אונ׳
גנאד· דיא אונש גיגעבן איז אין המשיח
ישוע פאר דער לייט דער וועלט: י אילט
אבר אופנבארט דורך דיא ארשיינונג אונזרש
הילאנדש ישיע המשיח: דער דעם טויט
דיא

דיא מאכט האט גינומן: אונ׳ דאז לעבן·
אונ׳ איין און פר גענגליך וועזן אן דאז ליכט
בראכט· דורך דאז עוואנגעליאום: יא
לו וועלכם איך גיזעלט בין איין פרעדיגר אונ׳
אפושטל אונ׳ לערר דער היידן: יב אום
וועלכר זאך ווילן איך זולכט לייד· אבר איך
שעם איך עש ניט· דען איך ווייש· אן
וועלכן איך גלויב· אונ׳ בין גיוויש· דאש
ער קאן מיר מייני ביילאג ביוואהרן ביז אן
יענן טאג: יג האלט אן דעם פיר בילד
דער היילזאמן וואהרט· דיא דוא פון מיר
גיהערט האשט· פום גלויבן אונ׳ פון דער
ליב אין המשיח ישוע: יד דיזי גוטי בייא
לאג ביוואהרי דורך דען הייליגן גייסט· דער
אין אונש וואונט: טו דאז ווייסטו· דאש
זיך פר קערט האבן פון מיר אלי דיא אין
אשיא זיין· אונטר וועלכן איז פיגעלוש·
אונ׳ הערמאגענעש: טז דער הער געב
בארמהערליקייט דעם הויש אנעזיפורי· דען
ער האט מיך אופט ארקוויקט· אונ׳ האט
זיך מיינר קעטן ניט גישעמט: יז זונדרן
דא ער לו רוים וואר· זוכט ער מיך אויף
דאז פלייסיגשט· אונ׳ פאנד מיך: יח
דער הער געב אים· דאש ער פינד בארם

הערליקייט

הערליקייט בייא דעם הערן · אן יענם
טאג · אונ׳ וויא פֿיל ער איר לו עפֿעזא
גידינט האט · ווייסטו אם בעשטן :

דאש אנדרי קאפיטול ב

זוא זייא נוא שטארק · איין זון · דורך
דיא גנאד אין האשיח ישוע : ב אונ׳ וואש
דוא פֿון איר גיהערט האשט דורך פֿיל לייגן ·
דאז ביפֿיל טרייאן אענשן · דיא דא טיכֿטיג
זיין אויך אנדרי לו לערן : ג לייד דיך
אלש איין גוטר שטרייטר ישוע האשיח : ד
קיין קריגש אאן פֿליכֿט זיך אין הענדל · דער
נארונג · אויך דאש ער גיפֿאל דעם דער
אים אן גינואן האט : ה אונ׳ זוא איאאנד
אויך קעאפפֿט · ווערט ער דאך ניט
גיקרענט · עש קעאפף דען רעכֿט : ו
עש זאל אבר דער אקר אאן · דער דען
אקר בויאט : דער פֿריכֿט אם ערשטן
גינישן : ז אערק וואש איך זאג · דער
הער אבר ווערט דיר אין אלן דינגן פֿר
שטאנר געבן : ח האלט אין גידעכֿטניש
ישוע האשיח · דער אויף ערשטאנדן איז
פֿון דען טויטן · אויז דען זאאן דוד · נאך
אייגם

מיינם עוואנגעליא: ט אים וועלכן איך
איך לייד· ביז אן דיא באנד· אלש איין
איבל טעטר· אבר גאטט ווארט איז ניט
גיבונדן: י דארום דולד איך אליש אום
דער אויש דר וועהלטן ווילן· אויך דאש
אויך זיא דיא זעליקייט דר לאנגן אין האטיח
ישוע איט איביגר הערליקייט: יא דאז
איז יוא גיוויסליך וואר· שטערבן איר איט·
זוא ווערדן איר איט לעבן: יב דולדן
איר· זוא ווערדן איר איט הערשן· פר
לייקנן איר· זוא ווערט ער אונש אויך פר
לייקנן: יג גלויבן איר ניט· זוא בלייבט
ער טרייא· ער קאן זיך זעלבשט ניט לייקנן:
יד זולכש ארינר זיא· אול ביליג פיר
דעם הערן· דאש זיא ניט אום ווארט
לאנקן· וועלכש ניקש ניל איז· דען לו
פר קערן דיא דא לו הערן: טו ביפליישיג
דיך גאט לו ארלייגן איינן רעכט שאפנן אול
און שטרעפליכן ארבייטר· דער דא רעכט
טייל דאז ווארט דער ווארהייט: טז דעז
און גיישטליכן לויזן גיוועליש אנטשלאג דיך·
דען עש הילפט פיל לום און געטליכן וועזן:
יז אול איר ווארט פרעשט אום זיך וויא
דער קרעבט· אונטר וועלכן איז היאינעוש

אול

מוג פֿילעטוש: יח וועלכֿי דער וואהרהייט
גיפֿעלט האבן · מוג זאגן · דיא מויך
ערשטעהונג זייא שון גישעהן · מוג האבן
עטליכֿר גלויבן פֿר קערט: יט אבר
דער פֿעשטי גרונד גאטש בישטעהט מוג
האט דיזן זיגל · דער הער קענט דיא זיינן ·
מוג · עש טרעט אב פֿון מון גירעכֿטיקייט ·
ווער דען נאמן האשיח נענט: כ אין
איינם גרויטן הויש אבר זיין ניט אליין גילדני
מוג זילברני גיפֿעש · זונדרן מויך הילצרני מוג
מירדישי מוג עטליכֿי לו עהרן · עטליכֿי אבר לו
מון עהרן: כא זוא נוא מיאמנד זיך רייניגט
פֿון זולכֿן לייטן · דער ווערט איין גיהיליגט
פֿאט זיין · לו דען עהרן דעם הויש הערן
ברייכֿליך · מוג לו אלם גוטן ווערק בירייטיט:
כב פֿלייך דיא לישט דער יוגנט · יאג
אבר נאך דער גירעכֿטיקייט · דעם גלויבן ·
דער ליב · דעם פֿריד · מיט אלן דיא דען
הערן אן רופֿן פֿון ריינן הערצן: כג אבר
דער טעריכֿטן מוג מון נילן פֿראגן מנט שלאג
דיך · דען דוא ווייטט · דאש זיא נור צאנק
גיבערן: כד איין קנעכֿט אבר דעז
הערן זאל ניט צענקיש זיין · זונדרן פֿריינטליך
קיגן אידר מאן · לערהאפֿטיג · דער דיא
בויזן

בויזן טראגן קאן מיט זאנפֿט מוט : כה
אונ׳ שטראף דיא ווידר שפענשטיגן · אוב
אין גאט דר מאל אייש בוש געב · דיא
ווארהייט צו דר קענן : כו אונ׳ ווידר
ניכֿטרן וואורדן אויש דעז טייבֿלש שטריק ·
פֿון דעם זיא גיפֿאנגן זיין צו זיינם ווילן :

דאש דריטי קאפיטול ג

דאז זאלשטו אבר ווישן · דאש אין דען
צעלטן טאגן ווערט איין גרייליכֿי צייט קומן :
ב דען עש ווערדן מענשן זיין · דיא פֿון
זיך זעלבשט האלטן · גייציג · רום רעטיג ·
הופֿערטיג · לעשטרר · דען עלטרן און
גיהורזאם · און דאנק באר · און גייטליך :
ג שטעריגי · און פֿר זענליך · שענדר ·
און קייש · ווילדי · און גיטיג : ד פֿר
רעטר · פֿרעבֿלר · אויף גיבלאזן · דיא מער
ליבן וואול לושט דען גאט : ה דיא דא
האבן דען שיין איינש גאט זעליגן וועזנש ·
אבר זייני קראפֿט פֿר לייקנן זיא · אונ׳
זולכֿי מייד : ו אויש דען זעלביגן זיין ·
דיא הין אונ׳ הער אין דיא הייזר שלייכֿן ·
אונ׳ פֿירן דיא ווייבליין גיפֿאנגן · דיא מיט

זינדן בילאדן זיין· אונ׳ מיט מאנכ׳רלייא לישטן
פ׳ארן : ז לערנן אימר דאר· אונ׳ קענן
נימר לור ארקענטניש דער וואהייט קומן : ח
גלייכ׳ר ווייז אבר וויא יאנעש אונ׳ יאמברעש
השה ווידר שטונדן · אלזוא ווידר שטעהן
אויך דיזי דער וואהייט · עש זיין מענשן
פ׳ון לור ריטן זינן · און טיכ׳טיג לוס גלויבן :
ט אבר זיא ווערדן עש דיא לענג ניט
טרייבן · דען אירי טוירהייט ווערט אופ׳ן
באר ווערדן אידר מאן · גלייך וויא אויך
יענר וואר : י דוא אבר האשט דר
פ׳ארן מייני לעהר · מייני ווייז · מייני
מיינונג · מיינן גלויבן · מייני לאנגמוט : מייני
ליב · מייני גידולט : יא מייני פ׳ר פ׳אלגונג ·
מייני ליידן · וועלכ׳י מיר ווידר פ׳ארן זיין לו
אנטיאוכ׳יא · לו איקאניא · לו לישטראן ·
וועלכ׳י פ׳ר פ׳אלגונג איך דא ארטרוג · אונ׳
אויש אלן האט מיך דער הער דר לעשט :
יב אונ׳ אלי דיא גאט זעליג לעבן וואולן
אין המשיח ישוע · מישן פ׳ר פ׳אלגונב ליידן :
יג מיט דען בויזן מענשן אבר אונ׳ פ׳ר
פ׳ירישן ווערט עש אי לענגר אי ערגר · פ׳ר
פ׳ירן אונ׳ ווערדן פ׳ר פ׳ירט : יד דוא
אבר בלייב אין דעם · דאז דוא גילערנט
האשט ·

המשט· אונ׳ דיר פֿר טרוימט איז· זינט
מאל דוא ווייסט פֿון וועם דוא גילערנט
המשט: טו אונ׳ ווייל דוא פֿון קינד אויף
דיא היילגי שריפֿט ווייסט· קאן דיך דיא
זעלביגי אונטר ווייזן צור זעליקייט· דורך
דען גלויבן אן המשיח ישוע: טז דען
אלי שריפֿט פֿון גאט איין גיגעבן· איז ניץ צור
לער· צור שטראף· צור בעשרונג צור ציכֿטיגונג
אין דער גירעכֿטיקייט: יז דאט איין מענש
גאטש זייא פֿול קומן צו אלן גוטן ווערקן
גישיקט:

דאש פירטי קאפיטול ד

זוא בילייג איך נוא פֿיר גאט. אונ׳ דעם
הערן ישוע המשיח· דער דא צו קינפֿטיג
איז צו ריכֿטן דיא לעבנדיגן אונ׳ דיא טויטן·
מיט זיינר ארשיינונג אונ׳ מיט זיינם רייך:
ב פרעדיג דאז וואר· האלט אן· עש
זייא צו רעכֿטר צייט· אדר צור און צייט·
שטראף· דרייא· דר מאן מיט אלר גידולט
אונ׳ לעהר: ג דען עש ווערט איין צייט
זיין· דא זיא דיא היילזאמי לעהר ניט
ליידן ווערדן· זונדרן נאך אירן אייגן לישטן
ווערדן

ווערדן זיא מינן זעלבשט לעהרר מויף לאדן·
נאך דעם מינן דיא מוירן יוקן: ד אונ
ווערדן דיא מוירן פון דער וואהרהייט ווענדן·
אונ זיך צו דען פאבלן קערן: ה דוא
אבר זייא ניכטרן אלנט האלבן· לייד דיך· טוא
דאז ווערק איינש עוואנגעליסן פרעדיגרש·
ריכט דיין אמט רעדליך אויש: ו דען
איך ווערד שון גיאופפרט· אונ דיא צייט
איינש אב שיידנש איז פר האנדן: ז איך
האב איינן גוטן קאמפף גיקעמפפט· איך
האב דען לויף פולענדיט· איך האב גלויבן
גיהאלטן: ח הין פורט איז איר ביי
גילעגט דיא קרון דער גירעכטיקייט·
וועלכי איר דער הער אן יענם טאג· דער
גירעכטי ריכטר· געבן ווערט· ניט איר
אבר אליין· זונדרן אויך אלן· דיא זייני
ארשיינונג ליב האבן: ט פליישיג דיך·
דאש דוא באלד צו איר קומשט: י דען
דעמאש האט איך פר לאשן· אונ דיזי
וועלט ליב גיוואונן· אונ איז קין טעשאלוניך
גיצויגן· קרעשצענש אין גאלאציאן· טיטוש
אין דאלמאציאן: יא לוקאש איז אליין
ביי איר· ארקום ניס צו דיר· אונ ברענג
אים מיט דיר· דען ער איז איר ניצליך
צום

לוס דינשט: יב טיכיקוס האב איך קין
עפעזוס גיזאנט: יג דען מאנטל· דען
איך לו טרואדא ליז ביים קארפא· ברינג
מיט· ווען דוא קומשט· אונ׳ דיא ביכר·
זונדרליך אבר דאז פערגאמען: יד
אליקשנדר· דער שמיד· האט איר פיל
בויזיש ביוויזט· דער הער בילאל אים נאך
זיינן ווערקן: טו פיר וועלכס היט דוא
דיך אויך· דען ער האט אונזרן וואר׳ן זער
ווידר שטאנדן: טז אין מיינר ערשטן
פר ענטפרטונג שטונד נימאנד ביים איר·
זונדרן זיא פר ליזן איך אלי· עש זיים אינן
ניט לו גירעכנט: יז דער הער אבר
שטונד איר ביים· אונ׳ שטערקט איך· אויף
דאש דורך איך דיא פרעדיגט בישטעטיגט
וואורד· אונ׳ אלי היידן העריטן· אונ׳ איך
בין דר לעשט פון דעז לויבנש ראכן: יח
דער הער אבר ווערט איך דר לעזן פון
אלם איבל· אונ׳ אויש העלפן לו זיינס
הימליטן רייך· וועלכס זיים עהר פון
איביקייט לו איביקייט· אמן: יט גרישט
פרישקאן אונ׳ אקווילאן· אונ׳ דאז הויש
אנעזיפארי: כ ערמשטוש בליעב לו
קורינטא· טרויפימוס אבר ליז איך לו

* (o) *

מילעטא קראנק: כא טוא פֿלייז· דאש
דוא פֿאר דעם ווינטר קוטשט· עש גרישט
דיך עובולוש אונ׳ פורענש· אונ׳ לינוש· אונ׳
קלוידיא· אונ׳ אלי ברידר: כב דער
הער ישוע המשיח זייא מיט דיינם
גייסט· דיא גנאד זייא מיט
אייך· אמן:

גישריבן פֿון רוים· דיא אנדר עפישטל אן
טימאתעאוס· דא פוילוש לוס אנדרן
מאל פֿיר דעם קייזר נירא וואר
דאר גישטעלט:

* (o) *

*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0094
DFG

Bibl. 306.

<R> Fb_3454(6)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn862222834/phys_0095
DFG

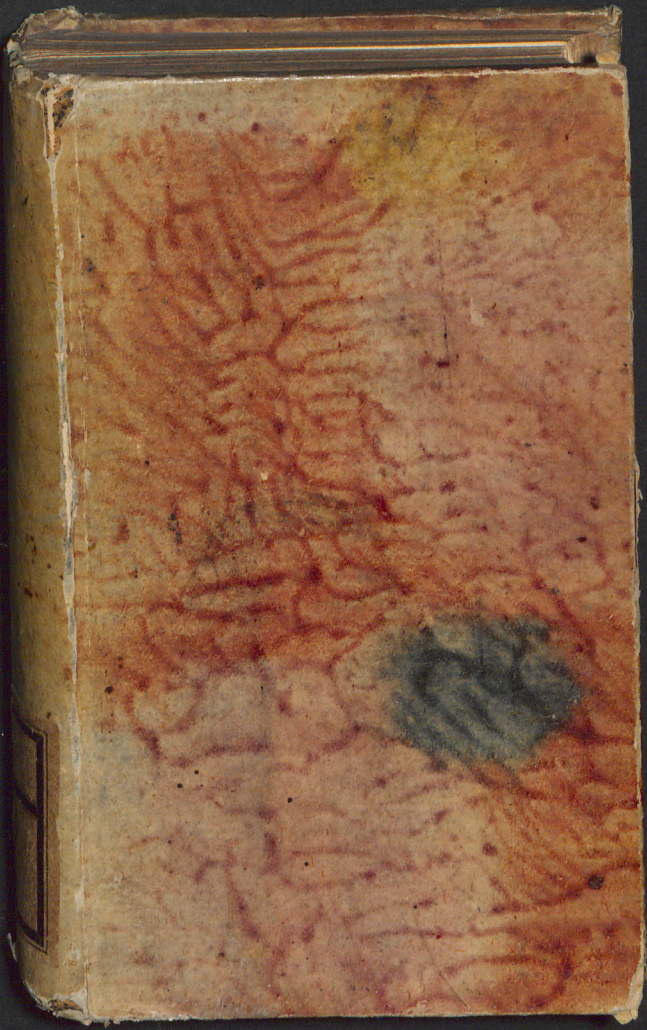

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862222834/phys_0096
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn862222834/phys_0097
DFG